Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

PRIMORSKI DNEVNIK

TRST, sreda
2. decembra 1959
Leto XV. - Št. 286 (4440)

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 1.440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-1., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Segni in Pella na uradnem obisku v Angliji

Odnosi med «šestimi» in «sedmimi» so jedro britansko-italijanskih razgovorov v Londonu

Včerajšnji razgovor je bil šele pripravljalni - «Times» poudarja, da je glavni namen obiska «slišati glas Italije o številnih mednarodnih vprašanjih», ter poudarja, da Rim «ne bi smel predstavljati odmeva glasov Francije in Zahodne Nemčije»

LONDON, 1. — Danes popoldne ob 16.10 uri je bil Downing Streetu prvi dveurni razgovor med Segnijem in Pello ter Mac Millanom in Selwynom Lloydom. Izjav obeh predstavnikov obeh delegacij se je zvečer bogo zvedeti, da je bil današnji razgovor predvsem pripravljalni, vendar pa da so državniki razpravljali o vprašanjih političnega in gospodarskega sodelovanja Evropi ter o razorožitvi.

Na vprašanje novinarjev sta oba predstavnika izjavila, da so vprašanje sodelovanja med šestimi državami skupnega evropskega tržišča (SET) in sedmimi državami svobodne trgovinske izmenjave (EFTA) «obravnavali v duhu vsestvu s političnega stališča, z širšega vidika in s stališča raznih predlogov, o katerih bi se lahko pogovarjali, da bi dosegli čim večjo posvetovanja med obema skupinama glede velikih mednarodnih vprašanj in nekaterih glede tistih, ki zadevajo gospodarske odnose». S tem v zvezi se je govorilo o vlogi, ki bi jo mogla igrati Zahodnoevropska zveza, edini organizem, ki sedaj veže šest kontinentalnih držav z Veliko Britanijo, v širšem okviru atlantskega zavezništva. Dotaknili se tudi predlogov, ki so se pojavili v zadnjih časih glede možnosti povezave med obema gospodarskima evropskima združenjema in dolarskim področjem.

Toda tudi o tem so razpravljali le «v splošnih obrisih in predvsem o raznih možnih mehanizmih, ki bi jih dobili za dejansko vzpostavitev sodelovanja med evropskimi skupinami, sodelovanja, katerega nujnosti — kot je dejal angleški predstavnik — je bilo do splošnega skupnega mnenja.»

Italijanski predstavnik pa je s svoje strani poudaril, da nameava Italija nadaljevati s politiko «največje dobre volje glede slehernega predloga za boljšego tega namena, vedno s prepričanjem, da ne bo na škodo nobenega tistega, kar se je doslej storilo na področju evropske integracije».

Kar se tiče razorožitve so razpravljali samo o «vprašanju nekaterih pogajanj», ki bodo o razorožitvi med petimi zadevnimi državami, ko se bodo pripravljale za sestanek komisije desetih.

Z angleške strani so dali vedeti, da razumeti, da sta Segni in Pella izrazila zaskrbljenost, zaradi odlaganja dela mešane komisije, ker je bil ta sestanek določen najprej za januar prihodnjega leta a bil nato odložen na februar. Zanimivo je, da so v krogih italijansko-angleške konference zanikali vesti nekaterih časopisov, da sta Segni in Pella izrazila Mac Millanu in Selwynu Lloydu posebno spomenico glede odnosov med SET in EFTA. Prav tako so isti krogi zanikali informacije, da naj bi imela angleška vlada namen predložiti evropskim kontinentalnim državam nekak «kompromis» o atomski oboroževanju. Iz angleških krogov se je nadalje zvedelo, da sta Segni in Pella sprožila med današnjimi razgovori nekake «začetne misli» o možnosti vzpostavitve posvetovalnih odnosov v okviru OEEC. Toda z italijanske strani ta vest ni bila potrjena.

Razgovori se bodo nadaljevali jutri zjutraj, ko se bosta sestala samo zunanja ministra Pella in Lloyd v Foreign Officeu.

Italijansko stališče pa je mogoče razbrati iz zdravice, ki jo je izrekel nocoj Segni med svečano večerjo, ki jo je priredil svojim gostom Selwyn Lloyd. V tej zdravici ni bil Segni glede mednarodne pomiritve preveč optimističen. Dejal je med drugim: «Ne more se še trditi, da se je med obema blokoma našla rešitev vprašanj, ki ju ločijo, kakor tudi se ne more trditi, da je bil v tej smeri dosežen bistveni napredek. Vendar pa ni brez pomena, da je prišlo po 14 letih, ki so potekla od leta 1945, do zbližanja, na podlagi katerega se lahko upa v možnost pozitivnega razvoja». Nato je Segni takole nadaljeval — s poudarkom na previdnost: «Medtem ko je naša skupna korist obdržati trdno in konkretno evropsko solidarnost in jo še nadalje razvijati, solidarnost, ki je v atlantskem zavezništvu našla svoj najvišji izraz. Prav tako je naš skupni interes krepiti sodelovanje med vsemi državami svobodne Evrope». Segni je v svoji zdravici omenil še željo, «da bi Velika Britanija sodelovala v organizaciji evropske solidarnosti, tudi gospodarsko, kajti Italija je mnenja, naj bi se ta organizacija še bolj razširila, ker da bi države NATO želele razširiti svojo solidarnost tudi izven svojih meja».

Britanske želje v zvezi s sedanjimi pogajanji pa zasledimo v pisanju londonskega «Timesa», ki najprej poudarja, da bo jedro pogajanj v odnosih med SET in EFTA, medtem ko je glavni namen razgovorov «slišati glas Italije o številnih mednarodnih vprašanjih». «Zgodovina in okoliščine so vzrok, da se Italija v tem trenutku nahaja v položaju, da je polovico odtrgana in polovico vključena», v položaju, ki bi imel lahko veliko važnost za njene prijatelje. Italija je v srcu Evrope in nima posebnih vprašanj, ki jo motijo — kolonije, Commonwealth, nerešena vprašanja meja, vprašanja enotnosti (kot Nemčija), vprašanja kot je alžirsko in vprašanje atomske bombe. Zaradi tega ni verjetno, da bi bil glas Italije odmev glasov Francije ali Nemčije ali pa katerega koli drugega glasu bodisi znotraj ali izven «šestih».»

Segni in Pella sta odpotovala iz Pariza z letalom ob 10. dopoldne in prispela na letališče Gatwick ob 11,30 uri, od koder sta z vlakom odpotovala v London, na postajo Victoria, ob 13. uri. Tu sta ju pozdravila Mac Millan in Selwyn Lloyd. Ob prihodu ni bilo nobenih izjav ali govorov.

—«—

Adenauerjev obisk v Parizu

PARIZ, 1. — Kancler Adenauer je prišel skupno z zunajim ministrom von Brentanom in z načelnikom tiskovnega urada von Eckardtom, danes v Pariz. Na letališču sta ga sprejela predsednik vlade Debré in zunanji minister de Murville. Kancler in Debré sta v svojih pozdravnih govorih poudarila potrebo okrepitve francosko - nemškega sodelovanja in atlantskega pakta.

Kmalu zatem sta začela uradne razgovore v hotelu Matignon. Od tu je kancler odšel v Elizejsko palačo, kjer je nadaljeval razgovore z de Gaullom. Nekaj po 15. uri pa se je vrnil v predsedstvo vlade in tu je drugi del razgovorov trajal do 18.30. Zvečer se je Adenauer s člani svoje delegacije udeležil večerje, ki jo je priredil Debré.

O današnjih razgovorih ni nobenih uradnih obvestil. Sporočili so samo, da se Adenauer in Debré strinjata, da je «nevarna sleherna sprememba sedanjega stanja v Berlinu». Verjetno bosta skušala prepričati ZDA o tem. Govorila sta tudi o pripravah za atlantsko konferenco in za konferenco najvišjih.

Glavni predmet razgovorov pa so bila evropska vprašanja. Adenauer je podrobno poročal o svojih razgovorih v Londonu.

Dejstvo, da sta Adenauer in de Gaulle v prvi vrsti govorila o Veliki Britaniji, kaže po mnenju političnih opazovalcev, da pripisujeta veliko važnost gospodarskim odnosom med šestimi in sedmimi. Nekateri trdijo, da skuša Adenauer okrepiti enotnost Zahodne Evrope na trikotniku Pariz - London - Bonn. Zato skuša v prvi vrsti zbližati Francoze in Britance. Adenauerju pripisujejo tudi namen pripraviti de Gaulla na večjo elastičnost, kar se tiče NATO.

Kočljivo vprašanje nemških vzhodnih meja bo kancler načel jutri. Poleg tega bodo jutri govorili o zaplembi nemške tovorne ladje «Gilbao». Adenauer se bo vrnil v Bonn jutri popoldne. Ne predvideva se objava uradnega poročila o razgovorih.

—«—

Spet brez uspeha glasovanje za VS

NEW YORK, 1. — V skupščini OZN so danes nadaljevali glasovanje za tretjega nestalnega člana Varnostnega sveta. Tudi danes, kakor pri dosedanjih 48 glasovanjih, nista niti Poljska niti Turčija dobili potrebne dvotretjinske večine. Zato so 49. glasovanje odložili na prihodnjo sejo.

Resolucija o Alžiriji v OZN

NEW YORK, 1. — Danes se je 21 delegacij od skupine 29 afriških in azijskih držav sporazumelo o osnutku resolucije, ki bo pozvala Francijo in alžirsko vlado, naj začneta pogajanja o ustavitvi sovražnosti in o izvajanju načela o samoodločanju v Alžiriji. Osnutek resolucije, ki bo predložena jutri v političnem odboru OZN, velja za «zmernega».

Med nadaljevanjem razprave v političnem odboru je danes govoril predstavnik Saudove Arabije Ahmed Šukairi, ki je pozval de Gaulla, naj prizna neodvisnost Alžirije in naj podpre sprejem Alžirije v OZN. Dodal je, da je Alžirija, če ne bo sporazuma s Francijo, pripravljena nadaljevati vojno, dokler ne bo zadnji francoski vojak izgnan z alžirskega ozemlja.

Nadaljeval je: «Nihče naj se ne vara glede tega. Alžirija je danes bolj kot kdaj koli odločena uresničiti svoje narodne težnje Alžirija je danes kakor vedno pripravljena na vojno, na sveto vojno, da spet dobi svojo svobodo. Toda če bo mogoče vojno zamenjati s pogajanji, bo Alžirija prekinila vojno.

Mi zaupamo, da bomo na prihodnjem zasedanju lahko čestitali francoski republiki in alžirski republiki v tem odboru zaradi uspeha njunih pogajanj.»

Govoril je še iranski delegat Mehdi Vakil, ki je izrekel mnenje, da bi morala OZN podvojiti napore, da pomaga obema stranema pri iskanju rešitve. Dodal je, da se mora OZN truditi, da vrši «konstruktivno delo in ne da zaplete položaj». Razprava se bo nadaljevala jutri.

Danes v Beogradu

III. protikolonialna konferenca za Sredozemlje in Srednji vzhod

Udeleženci iz desetih držav - Šihanuk v Velenju
Obisk argentinskih parlamentarcev

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 1. — Jutri se bo pričela v Beogradu tretja redna protikolonialna konferenca Sredozemlja in Srednjega vzhoda. Med štiridnevnim delom bo konferenca proučila vprašanje kolonializma, protikolonialne borbe na Sredozemlju in Srednjem vzhodu, gospodarski razvoj in gospodarsko sodelovanje držav tega področja ter vprašanja Črne Afrike. Konference se bodo udeležili zastopniki Tunizije, Alžirije, Grčije, Malte, Velike Britanije, Italije, Maroka, Libanona, ZAR in Jugoslavije. Na konferenci bo predsednik *Jugoslovanske lige za mir* Krsta Bulajić podal poročilo o gospodarskem razvoju in sodelovanju držav Sredozemlja in Srednjega vzhoda.

Nocojšnja «Politika» ugotavlja v zvezi s konferenco, da si je Jugoslavija s svojo dosledno politiko pomaganja protikolonialni borbi pridobila zaupanje in spoštovanje vseh narodov, ki se bore za likvidacijo kolonialnega sistema. Jugoslavija je vedno menila, da je kolonialni sistem ne le brutalna manifestacija nepravilne socialne ureditve, imperialistične ekspanzije in izkoriščanja, temveč tudi nevarnost za mir. Zato je Jugoslavija na vse mogoče načine v okviru načel OZN pomagala vsem tistim narodom, ki so se skušali osvoboditi kolonialnega jarma.

Svetovni tisk, radiopostaje, televizija in novinarske agencije so letos dali veliko publiciteto državnemu prazniku Jugoslavije 29. novembru. Številni inozemski listi in radiopostaje so objavili posebne članke o proslavi v Jugoslaviji. Tako je vodilni kairski list «Al Gum-Hurija» v posebnem uvodniku zapisal, da je Jugoslavija od svoje ustanovitve igrala ogromno vlogo na svetovni pozornici in se junaško borila za zmago načela aktivnega sožitja in za pravice vseh držav. List poudarja, da je Jugoslavija prva država, ki je sprejela načela bandunške konference azijsko-afriških držav, od katerih ni nikdar odstopila. Bagdadski tisk in radio poudarjata zlasti vlogo Jugoslavije v mednarodnih odnosih in politiko aktivnega sožitja.

Posebne članke, posvečene 29. novembru, so objavili dnevni listi Indije, Maroka, Tunizije, Sudana, Grčije, Češkoslovaške, Indonezije, Madžarske, Francije, Etiopije, ZDA, Belgije in drugih držav. Indonezijski list «Merdeka» poudarja v uvodniku, da predstavlja 29. november zmago ne le za Jugoslavijo, temveč za azijske in afriške države, ker je to zmaga njihovih idealov, kajti Jugoslavija je edina evropska država, ki odločno zastopa načela narodov Azije in Afrike.

* * *

Predsednik vlade kraljevine Kambodže, ki je na šestdnevnem obisku v Sloveniji, je danes obiskal rudarsko središče Velenje, Šostanj in Celje. V Velenju se je ugledni gost seznanil s proizvodno zmogljivostjo rudnika, ki bo letos dal okrog 2 milijona ton premoga v primejavi z 200.000 ton v letu 1939. V prihodnjih treh letih bo rudnik dosegel proizvodnjo 3 milijonov ton. Za razvoj rudnika je bilo po vojni investiranih 5 in pol milijarde dinarjev, za družbeni standard pa okrog 3 milijarde dinarjev.

* * *

Jutri bo prispela v Beograd delegacija argentinskega parlamenta, ki bo gost zvezne skupščine. Zvezna skupščina Jugoslavije je v zadnjih dveh letih razvila veliko aktivnost na mednarodnem področju. Tako so v letih 1958 in 1959 obiskale Jugoslavijo parlamentarne delegacije Velike Britanije, Maroka, Peruja, Cila, Indije, Gane, Japonske in Belgije. Delegacija jugoslovanske interparlamentarne unije je obiskala nekatere države Latinske Amerike, poleg tega pa so se zastopniki jugoslovanskega parlamenta udeležili zasedanja interparlamentarne unije v Varšavi.

B. B.

—«—

Sporazum o Antarktiki

WASHINGTON, 1. — Nocoj so delegati 12 držav podpisali pogodbo o Antarktiki. V uvodu poudarjá pogodba, da «je v interesu vsega človeštva, da se Antarktika za vedno določi izključno za miroljubno dejavnost ter da ne postane pozorišče ali predmet mednarodnih sporov». Podpisniki poudarjajo, da «je v skladu z interesi znanosti, določiti trdno zgradbo, ki naj omogoči nadaljevanje mednarodnega sodelovanja; ta zgradba naj temelji na svobodnih znanstvenih raziskovanjih na Antarktiki, kakršna so se izvajala v mednarodnem geofizikalnem letu.

Na podlagi prvega člena pogodbe je prepovedana vojaška dejavnost, zlasti pa postavljanje oporišč in preizkusanje kakršnega koli orožja.

Pogodba spodbuja v okviru izmenjave opazovanj in znanstvenih rezultatov, ki so jih dosegli na Antarktiki, sodelovanje s specializiranimi ustanovami Združenih narodov.

Četrti člen pogodbe določa, da nobena določba ne pomeni za pogodbene stranke odpoved pravic do teritorialne suverenosti ali pa opustitev kakršne koli ozemeljske zahteve na Antarktiki.

Peti člen določa, da v primeru mednarodnih sporazumov o miroljubni uporabi jedrske energije, bodo ti sporazumi veljali tudi za Antarktiko. Osmi člen poudarja, da bo sleherni spor med državami podpisnicami urejen s pogajanji. V primeru, da to ne bo mogoče, bo zadeva predložena mednarodnemu sodišču v Haagu.

Deseti člen določa, da se «vse pogodbene stranke obvezujejo, da bodo sprejele primerne ukrepe, ki naj preprečijo, da bi se na Antarktiki začela dejavnost, ki bi nasprotovala načelom te pogodbe». Vsa področja Antarktike bodo dostopna za inspekcijo opazovalcem. Vse pogodbene stranke lahko vsak trenutek izvršijo letalsko inspekcijo nad enim področjem ali nad vsemi področji Antarktike.

—«—

24 mrtvih pri letalski nesreči

MONTOURSVILLE, 1. — Neko potniško letalo, ki je pripadalo družbi «Allegheny Airlines», se je danes ponesrečilo med divjanjem snežnega viharja. Letalo je zadelo ob neko goro v srednji Pensilvaniji. Pri nesreči je zgubilo življenje 24 ljudi. Rešil se je samo en potnik, ki pa je hudo ranjen. Razbitine letala so opazili iz helikopterja, ki je pozneje rešil ranjenega potnika in ga pripeljal v bolnišnico.

—o—

LONDON, 1. — Danes popoldne so podpisali v Londonu nov kulturni sporazum med Veliko Britanijo in SZ, ki bo veljal eno leto, in sicer od 1. aprila 1960 do 1. aprila 1961. Sporazum določa znanstveno, tehnično, pedagoško in kulturno izmenjavo.

Zahteva za jedrsko oborožitev držav zahodnoevropske zveze

S tem bi tudi Zahodna Nemčija dobila jedrsko orožje - Trije Spaakovi «čudeži»

PARIZ, 1. — Na zasedanju skupščine Zahodnoevropske zveze je poročevalec komisije za oborožitev Anglež Mulley zahteval ustanovitev jedrske sile v Zahodni Evropi. Izjavil je, da je treba sedmim državam Zahodnoevropske zveze dati možnost, da bodo lahko zavrnile morebitne manjše napade proti Evropi.

Poročevalec pravi, da je zaradi jedrskega ravnotežja med velesilami sedaj manj verjeten izbruh vojne, toda «morebitni napadalec bo skušal izvesti tiste vrste napada, ki ne bi opravičil strateških jedrskih represalij». Poročevalec priporoča, naj v atlantskem okviru obramba Evrope temelji na naslednjih dveh elementih:

a) Ustanovitev evropske strateške jedrske sile, ki naj prepreči strateške napade proti Zahodni Evropi in naj bo spopolnitev ameriškega strateškega letalskega poveljstva.

b) Izboljšanje kopenskih, pomorskih in letalskih taktičnih in letalskih obrambnih sil v Evropi, da se ustvari uravnovešena celota skupnih sil «kot sredstvo za preprečitev vseh manjših napadov, ki ne opravičujejo strateških jedrskih represalij».

Poročevalec je dalje poudaril, da je potrebno izvesti integracijo oboroženih sil s skupnim izdelovanjem orožja in s standardizacijo oborožitve ter s strukturno racionalizacijo poveljstev.

Kakor se vidi, sta med načrti za politično poživitev Zahodnoevropske zveze najočitnejša argumenta ustanovitev neodvisne evropske sile v okviru NATO in ustanovitev političnega tajništva. Omenjeno poročilo je med delegati povzročilo precejšnjo zaskrbljenost, ker bi iz tega sledilo, da bi tudi Zahodna Nemčija imela atomsko orožje. V francoskem zunanjem ministrstvu so na vsa vprašanja s tem v zvezi odgovorili, da gre za predlog ene od komisij ZEZ, ter da bo potrebno prej vedeti za mnenje angleške vlade. Tajnik NATO Spaak pa je na vprašanje v zvezi z nedavnimi de Gaullovimi izjavami, da mora načelo integracije oboroženih sil veljati za končano, odgovoril: «Jaz ostanem zagovornik integracije».

Spaak je izjavil tudi, da se mora Zahod prilagoditi novim oblikam tekmovanja, ki jih vsebuje miroljubno sožitje. Dejal je, da je med hladno vojno bilo tekmovanje predvsem evropsko in vojaško, medtem ko postaja odslej svetovno, gospodarsko in ideološko. Poudaril je, da je potrebno biti zadovoljni z ozračjem pomirjenja. «Naj bo v prihodnje oblika, ki jo bo zavzela komunistična grožnja, kakršna koli», je dodal Spaak, «bo manj nevarna kakor grožnja z vojno». Svaril je zahodne države pred «sleherno prezgodnjo in enostransko razorožitvijo, kajti, kakor je SZ v 12 mesecih prešla od hladne vojne na sožitje, bi se lahko v kratkem času povrnila k hladni vojni; kaj bi se zgodilo tedaj z Zahodom, ki bi opustil svojo budnost?».

Zatem je Spaak kritiziral vojaško poročilo, ki je bilo predloženo na skupščini. Izjavil je, da sta nevarni zamisli, da bi omejena vojna bila mogoča, ter druga zamisel, da ZDA vedno manj težijo po obrambi Evrope zaradi razvoja na področju medcelinskega jedrskega orožja.

O NATO je Spaak izjavil, da je ta organizacija bila leta 1949 «pravi odgovor na komunistično grožnjo, kakršna je bila tedaj, toda danes ni mogoče trditi isto». «Potrebno je, da se NATO prilagodi novemu položaju, in ko Francija to zahteva, ima prav, čeprav se včasih ne strinjamo s predlaganimi rešitvami.»

Zatem je Spaak poudarjal potrebo razširitve političnih posvetovanj v okviru NATO. Potrebno bi bilo uvesti sistem regionalnih posvetovanj (n. pr. za Afriko) ob udeležbi prizadetih držav.

Zadnji del svojega govora je Spaak posvetil gospodarskim in socialnim zadevam. Poudaril je, da bo v borbi na tem področju šlo za nezadostno razvite dežele. «Medtem ko je komunistično gospodarstvo v celoti usmerjeno k političnim smotrom,» je dodal Spaak, «je zahodno gospodarstvo razpršeno. Potrebno je napraviti red v gospodarstvu vsega svobodnega sveta. Dva čudeža sta že rešila svobodni svet: Marshallov načrt in ustanovitev NATO. Ali ni morda prišel trenutek tretjega čudeža: uvedba tistega gospodarskega reda, ki bi omogočil Zahodu, da kot enak začne borbo, ki jo miroljubno sožitje predvideva?»

—«—

Med Anglijo in ZAR so se obnovili diplomatski odnosi

LONDON, 1. — Foreign Office je sporočil, da je bil med Veliko Britanijo in ZAR dosežen sporazum o obnovitvi diplomatskih odnosov med obema državama. V Londonu so danes objavili izjavo, ki pravi, da se bodo diplomatski odnosi obnovili na ravni odpravnikov poslov.

—«—

McElroy odstopil

WASHINGTON, 1. — Predstavnik Bele hiše je sporočil, da je državni tajnik za obrambo McElroy odstopil. Njegov pomočnik Thomas Gates je bil imenovan za MacElroyevega naslednika.

«New York Times» piše, da McElroyev odstop ni nobeno presenečenje, ker je ta že sporočil, da misli odstopiti, ko bo pripravljen vojaški proračun za prihodnje leto.

Eisenhower je pozneje javil, da je ostavko sprejel in da je McElroya odlikoval z «medaljo svobode».

—«—

ATENE, 1. — Po petdnevni debati o politiki vlade je Karamanlisova vlada dobila v parlamentu zaupnico. Za zaupnico je glasovalo 170 poslancev, proti pa 117.

Izjave Hruščeva na kongresu KP Madžarske o sestanku najvišjih

„Ravnati moramo kakor Tri sestre Čehova ki so hotele iti za vsako ceno v Moskvo"

Napad na Adenauerja - Čestitke Kadarju - O obsodbi kulta osebnosti

BUDIMPEŠTA, 1. — Na današnji seji kongresa KP Madžarske je prvi govoril voditelj sovjetske delegacije Hruščev, ki je sporočil kongresu pozdrave sovjetskih delavcev. Poudaril je posebno važnost kongresa madžarske socialistične delavske stranke za Madžarsko in za svetovno delavsko gibanje.

Izrekel je upanje, da bodo prihodnji razgovori na najvišji stopnji nov korak naprej za izboljšanje položaja na svetu, in je zanikal trditve tujega tiska, da se je SZ odrekla ideji čimprejšnjega sestanka predsednikov vlad. «Sovjetska vlada, je izjavil, je pripravljena udeležiti se takega sestanka vsak trenutek in v vsakem kraju, ki bi bila sprejemljiva za vse udeležence».

Hruščev je v svojem govoru izjavil, da je «zgodovinska zasluga Kadarja in ostalih madžarskih voditeljev ta, da so vzpostavili zaupanje ljudstva v partijo, s tem da so korektno uveljavljali leninistične metode vladanja».

Čestital je zatem vodstvu partije in še posebno njenemu prvemu tajniku Janošu Kadarju, ker je «z vso odločnostjo popravil napake, ki jih je napravila bivša vodilna skupina». Očital je Rakošiju, da je spodkopal ugled partije in ošibil diktaturo proletariata.

Zatem je Hruščev govoril o očitkih, ker je «drzno in odločno obsodil kult osebnosti in ker je na ta način povzročil nekatere komplikacije v političnem življenju socialističnih držav».

«Reklo se je, je pripomnil Hruščev, da se to vprašanje ne bi smelo načeti na tako brutalen način na XX. kongresu KP SZ. Vendar pa menim, da je bilo treba to storiti. Potrebno je bilo napraviti veliko čistko in odstraniti iz stranke vse, kar ni vanjo spadalo.»

Omenil je, da je takoj po tem kongresu «nastala nekakšna mrzlica v raznih komunističnih strankah in tudi v KP SZ», se je dodal: «Konec koncev se je naša organizacija okrepila. Sedaj nadaljujemo s povečanim zaupanjem naše pot, ki so jo začrtali Marx, Engels in Lenin in ki vodi v komunistično družbo».

«Dejstvo, da smo zavrnili kot zgrešeno Stalinovo tezo, da se bo razredna borba zaostrila, sproti, ko bo socialistična družba napredovala, nikakor ne pomeni, da odrekamo neizbežni značaj razredne borbe v dobi socialistične graditve. Razredna borba ne izgine, pač pa samo zavzema nove oblike. Razvoj socialističnih držav ne gre po ravni črti. Iz tega sledi, da se razredna borba poveča in pride do točke, da zavzame obliko oborožene borbe, kakor se je dogodilo na Madžarskem leta 1956».

Izrekel je zatem prepričanje, da «predstavlja socialistični tabor sedaj nepremagljivo silo», ter je posvaril voditelje posameznih držav tega tabora «pred duhom zadoščenja, ki bi se lahko pojavil tu in tam». «Tako razpoloženje, je izjavil, bi bilo samo v korist načrtom naših sovražnikov, ki se ne odpovedujejo svojemu načrtu da bi zrušili socialistični tabor in bi hoteli urediti račune z vsako od teh držav posebej.»

Govoril je zatem o mednarodnih vprašanjih in je izjavil: «Moj nedavni obisk v ZDA, moj sestanek in moji razgovori s predsednikom Eisenhowerjem so privedli do zmanjšanja mednarodne napetosti; toda gre samo za začetek.» Dodal je, da bo SZ še dalje spoštovala načelo miroljubnega sožitja, in je poudaril, da se želja do miru, ki jo je on izrazil, ne sme tolmačiti kot znak šibkosti. «Sovjetska zveza, je pripomnil, je nakopičila toliko izstrelkov ter atomskih in termonuklearnih nabojev, da bi v primeru napada lahko zbrisala s površja zemlje vsakega morebitnega sovražnika. Imamo vsa potrebna sredstva, da zavrnemo kakršen koli napad».

Hruščev je nadalje izjavil, da SZ izreka pripravljenost ne zaradi šibkosti, pač pa zaradi zvestobe politiki sožitja, da takoj uniči vse svoje zaloge izstrelkov ter atomskih in vodikovih bomb v primeru, da bo njen načrt o splošni in popolni razorožitvi odobren.

Nato je Hruščev govoril o konferenci najvišjih. S tem v zvezi je zavrnil trditve tujega tiska, češ da se je SZ odpovedala ideji, naj se ta konferenca čimprej skliče.

V zvezi s konferenco je omenil dramo Čehova «Tri sestre». «Mi, je dodal Hruščev, smo bili vedno mnenja, da so sestanki predsednikov vlad koristni, in čim prej do njih pride, tem bolje je. Toda gre samo za naše stališče. Drugi prizadeti imajo rahlo drugačno stališče. Očitno je, da se moramo mi glede tega obnašati kakor tri sestre Čehova, ki so hotele za vsako ceno iti v Moskvo...»

Omenil je tudi željo de Gaulla, da se prej sestane z njim. Pripomnil je, da ta želja ni nerazumna. «Morda, je dodal, bodo naši razgovori prispevali k večjemu razumevanju za konferenco predsednikov vlad.»

Ostro je napadel Adenauerja in izjavil: «Vsi, razen kanclerja Adenauerja in Zahodne Nemčije, priznavajo, da je položaj v zahodnem Berlinu nenormalen. Ohraniti okupacijski režim v zahodnem Berlinu pomeni nadaljevati politiko s stališča sile. Sovjetska vlada je pripravljena poizkusiti vsa mirna sredstva, da pride do razumne rešitve nemškega vprašanja. Prav radi bi podpisali mirovno pogodbo z Zahodno Nemčijo skupno z našimi zavezniki; toda če to ne bo mogoče, bomo prisiljeni podpisati enostransko pogodbo z nemško demokratično republiko.»

Glede Berlina je ponovil predlog, naj se to mesto proglasi za svobodno mesto. SZ je pripravljena jamčiti neodvisnost mesta skupno z ostalimi zavezniki pod pokroviteljstvom OZN ali pa v vsaki drugi med seboj dogovorjeni obliki.

Skandal o prevarah z živili pred poslansko zbornico

80 prijavljenih trgovcev še niso poklicali na odgovornost - Adenauer obišče Rim 19. januarja 1960

(Od našega dopisnika)

RIM, 1. — Skupina socialistnih poslancev je danes zjutraj naslovila na ministre za kmetijstvo, finance in zdravstvo interpelacijo, v kateri zahteva, naj bi se navedli roki nezaslišane zakasnitve v postopku proti 80 trgovcem, ki so jih finančni stražniki prijavili v Rimu, da so prodajali ponarejeno olje. Interpelanti hočejo tudi vedeti, ali je bila izvršena še nadaljnja preiskava za ugotavljanje še drugih trgovcev, zaradi istih prekrškov in ali odgovorni organi postopajo v vsej državi proti vsem prevarantom.

Levičarski dnevnik «Paese Sera» pa poroča, da je pri tej zadevi moral glavni prokurator prizivnega sodišča v Rimu intervenirati. S tem v zvezi se je zvedelo, da je poveljstvo finančne straže prijavilo 80 rimskih trgovcev že od julija lani, t. j. več kot pred enim letom. Na prokuri so prijava ležala devet mesecev in šele nato so jo poslali v rimsko preturo. Včeraj pa je ta spis vrnil spet na prokuro, kjer ga proučuje namestnik državnega tožilca. Toda kaže, da obstaja možnost, da trgovci ne bodo kaznovani, kar so bili prijavljeni prej kot je bil objavljen odlok o amnestiji. Seveda, če hočejo dokazati, da niso nič krivi, potem bi se morali odreči aplikaciji amnestije. Tega pa verjetno ne bodo storili.

Poslanci so razpravljali danes o raznih vprašanjih, med katerimi je tudi vprašanje komunističnega poslanca Fiumana, zakaj sicilijanski volivci, ki stanujejo v Franciji, niso prejeli volilnih potrdil za lanske deželne volitve. Predstavnik zunanjega ministrstva se je izgovarjal na spremembo stanovanj emigrantov v Franciji, tako da je od 24.000 potrdil, ki so prišla na konzulat v Metzu, bilo izročenih samo 300. Poslanec Fiumano je nato poudaril, da na področju Moselle, Grenobla in Saint Etienna noben emigrant ni prejel volilnega potrdila.

Isti predstavnik zunanjega ministra je zanikal nato vest, da bi kdaj italijanska vlada predlagala, naj se Francova Španija vključi v NATO. Nato so poslanci med drugim razpravljali tudi o predlogu resolucije glede stanja bolnišnic. Tržaški poslanec Vidali je pri tem govoril o stanju v glavni bolnišnici v Trstu.

Sele nocoj so končali s štetjem preferenčnih glasov za izvolitev novega CK na socialdemokratskem kongresu. Resoluciji «za politiko levega centra», ki je prejela večino glasov, pripada 39 članov, ki jim načeluje Saragat in med katerimi so tudi Cucchi, Tanassi, Bucalossi itd. Resolucija «Socialistična obnova» je prejela 11 članov na čelu s Pretijem in Viglianesijem, desničarji bodo imeli 6 članov, levičarji pa pet članov, med katerimi so Dalla Chiesa, Barnabei in drugi. Med 14 člani bivših članov KPI od «Alleanza socialista» pa bo v CK sen. Eugenio Reale, bivši glavni urednik «Paese», Smith in drugi.

Saragat se je danes sestal s Fanfanijem, ki se je srečal tudi s Realejem in La Malfo.

V Bonnu in Rimu so danes sporočili, da bo kancler Adenauer prišel na vabilo italijanske vlade skupno z zunanjim ministrom von Brentanom od 19. do 22. januarja 1960 na uraden obisk v Rim.

Predstavnik italijanskega zunanjega ministrstva je izjavil, da je ta obisk vrnitev Segnijevega obiska v Bonnu. Obisk bo sicer uraden, toda imel bo delovni značaj.

V uradnih poročilih je rečeno tudi, da je namen tega obiska izmenjati misli oboh vlad o zadevah skupnega interesa, posebno kar se tiče konference na najvišji ravni med Vzhodom in Zahodom ter vprašanj, ki se tičejo evropske enotnosti.

Grdo vreme od Londona čez Francijo do Sicilije

Smrtnih žrtev neurja v pokrajini Enna je bilo deset. Železniški promet med Milanom in Ventimiglio prekinjen. Tudi francoska Riviera močno prizadeta

Iz mnogih krajev Italije prihajajo poročila o močnih neurjih, ki so že povzročila velikansko škodo. Pas slabega vremena pa gre predvsem po zahodni obali Italije, čez Piemont v francoske Alpe, pa tudi po francoski Rivieri in južni Franciji do Pirenejev ter celotnega španskega polotoka do Gibraltarja, medtem ko poročajo iz Londona in Holandske o močni megli.

V pokrajinah Južne Italije, kjer so pred nekaj dnevi neurja napravila toliko škode, ne poročajo o kakih novih nalivih. Pač pa so strokovnjaki ugotovili, da bi bilo treba v kraju Pasticci (Matera) izprazniti tri rajone tega mesteca, v katerih prebiva 5000 oseb.

Zelo žalostne so posledice včerajšnjega neurja v pokrajini Enna na Siciliji. Kar deset oseb je našlo smrt v razbesnelem vodovju. Med temi je tudi ing. Emanuele Franco, ki je bil železniški ravnatelj za Sicilijo. Danes pa je zračna tromba nekje blizu Messine zajela štiri delavce, ki so bili zaposleni na nekem mostiču, jih z mostom vred dvignila in nato treščila na tla. Vsi so bili poškodovani.

Pri Neaplju ne vedo nič o usodi neke ladje, ki je klicala na pomoč. Domnevajo, da se je zatekla v zaliv kakega otočka, toda na Capriju, kjer so vse pregledali, je ni.

*Vzdolž ligurske obale divja močan veter, ki goni velike valove proti obrežju. Morje je tako naraslo, da je v mnogih krajih prestopilo breg in zalilo obrežne ulice ter vdrlo v trgovine in stanovanja. V Massi n. pr. pravijo, da že 30 let niso doživeli kaj podobnega. Od vseh krajev poročajo tudi o plazovih, ki so zlasti prizadeli cesto Aurelio. Ta je poleg tega še na mnogih mestih preplavljena. Svojevrsten «plaz» pa je prekinil tramvajsko progo med Peglijem in Voltrijem pri Genovi: morje je nametalo na omenjeno progo, ki poteka po obali, toliko proda, da jo bodo morali najprej delavci pošteno očistiti, preden bo lahko zopet po njej stekel promet. Pa tudi marsikatera železniška proga je zaradi plazov prekinjena. Zlasti je v tem pogledu prizadeta proga iz Ventimiglie (in torej iz Francije) proti Milanu. Kolikor niso napravili plazovi, je opravila morska plima, tako da je promet med Milanom in Ventimiglio sploh onemogočen. Danes ni moglo iz Ventimiglie naprej več mednarodnih

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 14,5, najnižja 10,5, ob 17. uri 13,2, zračni tlak 998,6, pada, veter severovzhodnik 9 km, vlaga 63 odst., morje mirno, temperatura morja 12,6, padavine 4,3 mm.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 2. decembra Blanka
Sonce vzide ob 7.25 in zatone ob 16.23. Dolžina dneva 8.58. Luna vzide ob 9.14 in zatone ob 19.01.
Jutri, ČETRTEK, 3. decembra Franc

Poplava ponarejenih živil na trgu v vsej državi

Trst na prvem mestu v Italiji glede nadzorovanja prodaje živil

Občinski odbornik za higieno je priznal, da so ponarejevalci zelo spretni in da občinske uprave ne razpolagajo z dovoljnimi sredstvi za borbo proti njim - Resolucija PSI za zaščito potrošnikov

Na zadnji seji tržaškega občinskega sveta so precej obširno obravnavali vprašanje nadzorstva nad živili in njihovega ponarejevanja. Odbornik za higieno dr. Pecorari je namreč odgovoril na vprašanje, ki mu ga je še v oktobru postavil dr. Pincherle.

Dr. Pecorari je dejal, da ima občina dolžnost prevzemati vzorce blaga pri trgovcih, da pa nima lastnega laboratorija za njihovo analizo, s katerim pa razpolaga pokrajinska uprava. Odbornik si je v drugih mestih ogledal, kako delujejo organi na nadzorovanje prodaje živil in je pri tem ugotovil, da Trst glede tega prednjači pred vso državo. Tako razpolaga Turin na primer sedaj z zborom sanitarnih stražnikov, ki ga je imel Trst že pred 50 leti. Tu so leta 1951 ustanovili komisariat za higieno, ki razpolaga z zelo usposobljenim osebjem. Trije komisarji so dokončali višje srednje šole, dva pa imata doktorat. Vsi so obiskovali posebne tečaje o splošni higieni, epidemologiji, o higieni tal, o ugotavljanju pristnosti živil itd.

V Trstu so bili tudi predpisi za prodajo živil vedno strožji kot drugod. Tako pregledujejo tu zelo natančo na primer gobe in se ni nikoli pripetilo, da bi se kdo zastrupil z gobami, kupljenimi na trgu. V Turinu so trgovine z živili kar se higiene tiče 50 let za nami. Ribe prodajajo na lesenih pultil brez tekoče vode, hranijo jih v lesenih zabojčkih itd. Pri nas pa je lesena oprema pri tem čimbolj omejena, zabojčki so iz nerjavečega jekla, prodajne mize so opremljene s tekočo vodo itd.

Kar se tiče nadzorstva, je komisariat odkril mnogo primerov ponarejenih živil in nerednosti pri njihovi prodaji. Tako so zasegli večje število pošiljk surovega masla, ugotovili mešanice olivnega in semenskega olja itd. Poleg tega temeljito nadzirajo prodajo rib in ugotavljajo, da niso postane. Tudi nadzorstvo nad mlekom je strogo in ga mlekaricam vsako jutro merijo, da ugotovijo, če je v njem dovolj tolšče. Odbornik je omenil tudi, da je svoj čas omenjeni komisariat ugotovil za sladoled «Motta», ki se prodaja po vsej državi, da ni pripravljen po higienskih predpisih in podjetje je zatem moralo njegovo pripravljanje prilagoditi tem predpisom. Tega pa niso v vsej Italiji opazili, kar tudi potrjuje, da je Trst glede spoštovanja higienskih predpisov o prodaji živil na prvem mestu v državi. Toda upoštevati je treba, da je ponarejevanje živil z razvojem kemije postalo tako dovršeno, da ga je težko ugotoviti. To velja zlasti za olje in vino. Tu pa vsa sposobnost komisarjev ne pomaga, ker bi morali tudi razpolagati z bolj izpopolnjenimi sredstvi za ugotavljanje ponarejevanja.

Dr. Pincherle se je zahvalil dr. Pecorariju za odgovor in vzel z zadovoljstvom na znanje, da se je pozanimal v drugih mestih, kako izvajajo tam nadzorstvo nad živili. Iz prvega odgovora, ki ga je dal dr. Pecorari v oktobru, se je namreč dalo sklepati, da gleda na vso stvar preveč optimistično ter da občinsko upravo premalo zanima vprašanje s katerim se sedaj ukvarja vse javno mnenje.

Italija ima žal tudi na tem torišču zastarelo zakonodajo, s katero se ni mogoče učinkovito braniti pred pravo poplavo ponarejevanja živil. Stvar pa je še toliko bolj resna, če se pomisli, da se vlada ne bori proti tem goljufijam. Tako je šest ministrov, med njimi tudi minister za zdravstvo Giarino, predložilo zakonski osnutek, s katerim naj bi se legalizirala uporaba neužitnih jedilnih maščob pri peki kruha; toda komisija poslanske zbornice za zdravstvo in higieno je 11. novembra soglasno zavrnila ta zakonski osnutek.

Socialistična parlamentarna skupina je zahtevala parlamentarno preiskavo in je predložila tudi poslanski zbornici zakonski osnutek za zatiranje ponarejevanja živil. Seveda si ne moremo delati utvar, da bo kmalu prišlo do preiskave in da bo sprejet za zakon. Gre namreč za to, da se prizadenejo interesi oseb, ki so na visokih položajih. V pričakovanju tega morajo občine z vsemi sredstvi, ki jih imajo na razpolago, zaščititi zdravje in interese potrošnikov. Dr. Pecorari je proučil postopek za nadzorstvo nad živili v Turinu. V tem času so druge občine, kot na primer Bologna in Alessandria okrepile nadzorstvo nad živili in izboljšale svoje laboratorije za analize, da bodo kos vedno bolj spopolnjenemu načinu ponarejevanja živil.

Dr. Pincherle je zatem dejal, da noče izrekati nobene sodbe o tem, kaj se je na tem področju napravilo v Trstu. Ker pa je higienski urad ugotovil zelo majhno število primerov ponarejevanja, ne bi bil pretirani optimizem na mestu. Zaradi tega je dr. Pincherle v imenu socialistične skupine v občinskem svetu predložil nujno resolucijo, ki pravi:

Tržaški občinski svet je zaskrbljen zaradi vedno večjega števila ponarejevanj in goljufij z živili, ki ne predstavljajo za potrošnike le hude gmotne škode marveč ogražajo često tudi njihovo zdravje.

Ker v naši državi še ni organičnega zakona za zatiranje ponarejevanj in ker so sedanji predpisi le malo učinkoviti zaradi praktičnih težkoč pri nadzorstvu in zaradi neprikladnih sredstev, s katerimi razpolagajo laboratoriji, poverja občinski svet občinski sanitarni komisiji pod predsedstvom prof. Cumbata nalogo, naj da takojšnjo pobudo za stike s pokrajinskim svetom, s prefekturo, s higienskim uradom, z inšpektoratom za prehrano, z blagoznanskim inštitutom univerze, s trgovsko zbornico in drugimi ustanovami, da se skupno sprejmejo najbolj primerni ukrepi, — kot so v drugih mestih že storili — ki bodo v sedanjem položaju in v pričakovanju nove zakonodaje zagotovili varnost nakupov in zdravje potrošnikov.

—«»—

Nove skladbe

V Ljubljani je izšla nova skladba did. ravnatelja, našega sotrudnika, Riharda Orla: Preludij in juga za klavir.

Lansko leto pa je izšla od istega skladatelja večja skladba za orgle: Preludij-peterodelen in dvojna fuga.

Ti skladbi lahko kupite v slovenskih knjigarnah v Trstu in Gorici.

Pogajanja za obnovitev delovne pogodbe tiskarjev dnevnikov

Med sindikalnimi predstavniki tiskarskih delavcev in zastopniki založniških podjetij dnevnikov so se začela pogajanja za novo delovno pogodbo tiskarjev in delavcev, ki so zaposleni pri tiskanju dnevnega časopisja.

Na prvih sestankih so se lotili splošnih vprašanj zvišanja prejemkov, plačilnih lestvic, periodičnih poviškov, doklade za nočno delo itd. Pogajanja se nadaljujejo. Pokrajinsko tajništvo sindikata tiskarskih delavcev CGIL je sporočilo, da se bo pogajanj v Rimu 4. t. m. udeležil tudi sindikalni zastopnik te stroke iz Trsta.

—«»—

Dva močna potresna sunka

Geofizikalni eksperimentalni zavod v Trstu je včeraj zabeležil dva močna potresna sunka. Ugotovili so, da je bil epicenter potresa kakih 850 km daleč od Trsta, baje v Albaniji. Prvi sunek so zabeležili ob 13.41. uri, drugi pa 14 minut in 15 sekund pozneje.

Sinoči v Gregorčičevi dvorani

Redni letni občni zbor naše «Dijaške Matice»

V tekočem letu je Dijaška Matica prejela 161 prošenj za podporo - Akcija za opremo novega Dijaškega doma

Sinoči je bil v Gregorčičevi dvorani redni občni zbor Dijaške Matice, katerega se je udeležilo zadovoljivo število članov. Po otvoritvenem nagovoru predsednice tov. Tončke Cokove je v odsotnosti obolele tajnice podala tajniško poročilo dijakinja Anamarija Metlika, ki je predvsem poudarila, da skuša Dijaška Matica zadostiti najrazličnejšim potrebam naše študirajoče mladine, seveda v okviru svojih finančnih možnosti. Dijaku je potrebna obleka, potrebne so knjige, plačati je treba šolske pristojbine, vožnjo v šolo, vzdrževalnino v Dijaškem domu, medtem ko visokošolce najbolj tarejo visoke takse. In za vse to je treba najti sredstva.

Zato se na sejah odbora Dijaške Matice skoraj vedno govori o tem, kako bi pomnožili dohodke. Vprašanje članarine še ni popolnoma urejeno, čeprav se je to vprašanje skušalo rešiti od zadnjega občnega zbora do danes. Dejstvo je, da je nekaj starih članov odpadlo, na njihovo mesto pa so prišli novi člani, tako da položaj še ni povšem zadovoljiv. Vse dosedanje delo na tem področju in izkušnje, ki so bile pridobljene, pa so nakazale nujno potrebo po blagajniku, ki bi se v večji meri posvetil temu delu.

Poleg članarine so Dijaški Matici v pomoč tudi razni prispevki, ki jih ustanova prejema ob raznih priložnostih. V tem letu je Dijaška Matica skušala dobiti več sredstev na nekaj novih načinov. Med temi velja omeniti tudi prvi ples, ki je nekaj prispeval v blagajno ustanove in zato bo prihodnje leto ponovljen.

Omeniti je treba tudi namizni beležni koledar, ki se tiska vsako leto in ki je tudi sedaj že v prodaji.

Z vsemi sredstvi, ki jih dobi Dijaška Matica, razpolaga potem komisija za reševanje prošenj, ki deli podpore srednješolcem oziroma visokošolcem.

V tekočem letu je bilo sprejetih 161 prošenj. Vse prošnje je komisija obravnavala na več sejah ter razdelila naslednje podpore:

72 rednim dijakom je bila odobrena mesečna podpora za plačevanje vzdrževalnine v Dijaškem domu v Trstu, dvema dijakoma pa za plačevanje vzdrževalnine v goriškem Dijaškem domu; 12 zunanjih dijakov je deležnih mesečne podpore za plačevanje vzdrževalnine v Dijaškem domu, 11 dijakov uživa podporo za voznine, 5 dijakov je dobilo podporo za plačilo šolskih pristojbin, 2 dijaka sta dobila podporo za voznine in šolske pristojbine, 3 dijaki so dobili enkratno denarno podporo, 47 dijakom so bile posojene šolske knjige, 18 visokošolcev pa je prejelo dolgoročno brezobrestno posojilo.

Poleg običajnega dela je Dijaška Matica začela letos tudi akcijo za opremo novega Dijaškega doma. Družba «DOM» sedaj dokončuje novo zgradbo, tako da bodo naši dijaki po 14 letih končno dobili primerne prostore. Dijaska Matica se zaveda tega važnega dogodka in je zato začela akcijo za zbiranje novih sredstev za nove potrebe. V ta namen je bil izvoljen tudi pripravljalni odbor, ki akcijo vodi in ki je že naslovil prosnje za pomoč na najrazličnejše naslove v Trstu in okolici ter rojakom to in onstran meje.

Tajniško poročilo vsebuje nato še nekaj tehničnih podatkom in ko je bilo prebrano, je računovodja Franc Bizjak podal blagajniško poročilo. Sledila je razprava, med katero so člani predlagali nekaj novih načinov za popularizacijo Dijaške Matice ter prosili za razna pojasnila. Po poročilu predstavnika nadzornega odbora g. Andreja Bolka je občni zbor izglasoval dosedanjemu odboru razrešnico. Sledile so volitve novega odbora oziroma najprej predsednika. Za predsednico Dijaške Matice je bila soglasno izvoljena tov. Tončka Cok, potem pa je občni zbor izvolil še člane upravnega in nadzornega odbora ter člane razsodišča. V glavnem so bili potrjeni dosedanji odborniki.

Občni zbor je v imenu Slovenske kulturno-gospodarske zveze pozdravil njen predsednik tov. dr. Jože Dekleva, ki je novemu odboru želel uspešno delo ter se dotaknil nekaterih vprašanj, ki zadevajo delo in pomen Dijaške Matice pri vzgoji in študiju slovenske mladine na Tržaškem.

V zadnji točki dnevnega reda so člani Dijaške Matice še podrobneje razpravljali o akciji za opremo novega Dijaškega doma ter poudarili, da bi bilo treba to akcijo čimbolj razširiti, saj so potrebe, velike, sredstev pa je malo!

GLEDALIŠČA

Slovensko gledališče v Trstu

V nedeljo 6. t. m. ob 16. uri na KONTOVELU

JOSIP TAVČAR

NICKY - ZLATI DEČEK

komedija v treh dejanjih

V torek 8. t. m. ob 16. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7

JOSIP TAVČAR

NICKY - ZLATI DEČEK

komedija v treh dejanjih

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V TRSTU

vabi na

koncert zabavnega jazz orkestra iz Trbovelj

ki bo v nedeljo 6. t. m. ob 17. uri na stadionu «Prvi maj»

Prodaja vstopnic od četrtka dalje na sedežu SPZ v Ulici Roma 15-II.

GLEDALISCE VERDI

Jutri ob 20.30 predstava Leoncavallove opere «Boheme». Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

V okviru letošnje sezone bo v petek prva od štirih predstav znamenitega «London's Festival Ballet», ki šteje 60 članov in je eden od največjih evropskih baletnih ansamblov.

TEATRO NUOVO

Danes ob 20.45 izven abonmaja Gogoljev «Revizor». Cene 650, 450 in 250 lir Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

KINO

Excelsior 16.00 «Leteči dragonci», John Hodiak, Barbara Britton, Bruce Bennett.
Fenice 15.30 «Cordura». Velik umotvor v cinemascopu Eastmancolor. Gary Cooper, Rita Hayworth, Van Heflin, Tab Hunter, Richard Conte. Izkaznice neveljavne.
Filodrammatico 16.00 «Huzarjevi sinovi». Po romanu E. Salgarija, Technicolor s Silvio Lopez in Lex Barkerjem.
Grattacielo 16.00 «Vsa dekleta vedo». Technicolor-Cinemascope. Film G.M. Igrajo David Niven, Shirley Mac Laine, Gig Young. Najbolj vedra zgodba zadnjih let. Suspendirane izkaznice.
Supercinema 16.00 «Zadnji dnevi v Pompejih». Velik zgodovinski film. Igra Steve Reeves. Film, ki prikazuje, kako je lava Vezuva leta 79 po našem štetju uničila to zgodovinsko mesto.
Arcobaleno 15.45 «Menica». Salve smeha zagotavljajo: Gassman, Koscina, Tognazzi, Vianello, Macario, Toto, P. De Filippo. Zabranjene izkaznice.
Aurora 15.45 «Ta prekleta zmešnjava». Zadnji film P. Germija. Prepovedano mladoletnim.
Alabarda 16.00 Zadnji dan: «Hudi časi za vampirje». Najbolj komična predstava sezone v Colorscopu. Renato Rascel, Sylvia Koscina in Christofer Lee. — Velik uspeh!
Capitol 16.00 «Hiša treh deklet». — Agfacolor film z Maggo Schneider, K. Boehnom in J. Malzovo.
Cristallo 15.00 «Človek naprodaj». Cinemascope, barva De Luxe. Frank Sinatra, Eleonor Parker.
Garibaldi 15.30 «Serenada». Technicolor Warner. Mario Lanza, Joan Fontaine, Sarita Montiel, Vincent Price.
Impero 16.00 «Venere greha», Eva Bartok.
Italia 15.00 «Nekdo bo prišel». Velikan filmskega platna. Cinemascope in technicolor M.G.M. Frank Sinatra, Shirley Mac Laine, Dean Martin, M. Hyer.
Novo cine 16.00 «Mladi levi», Marlon Brando, M. Clift, M. Britt.
Massimo 16.00 Zadnji dan: «Trije Caballeros». Navdušujoč Technicolor Walt Disneya in «Portugal», dokumentarij v Colorscopu iz serije «Ljudstva in dežele» W. Disneya.
Moderno 16.00 Tonini Nava v super-reviji «Glejte, a ne slečite jih», Vanni in Lello Perelli, «Maryore Ballett» in Sisters Annemady. Na platnu: «Milijarderji», Mike Bongiorno, Giulia Rubini.
Vittorio Veneto 16.00 «I magliari», A. Sordi, B. Lee in R. Salvadori v filmu, ki ne potrebuje reklame. Mladini prepovedano.
Ariston 16.00 «Crna orhideja». Sophia Loren in Anthony Quinn.
Astra Rojan 16.00 «La violetera», S. Montiel, R. Vallone.
Ideale 16.00 «Streli na mesto», Charles Vanel, Michel Piccoli, Bella Darvi.
Marconi 16.00 Sarita Montiel, nepozabna «Violetera», se vrača na platno v sijajnem technicolorju «Valencia». Velik uspeh, zadnji dan.
Savona 16.00 «Stalingrajski ujetniki», O. E. Hasse, E. Bartok, V. Tschecova.
S. Marco 16.00 «Cadillac, ves iz zlata». Zelo zabaven film. F. Molliday, P. Douglas. Ob 21.00 TV: «Canzonissima».

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. decembra se je rodilo v Trstu 8 otrok, umrlo je 5 oseb, poroke ni bilo nobene.

UMRLI SO: 71-letni Renato Ianderko, 63-letni Francesco Pizzamus, 81-letna Luigia Longhi vd. Corneretto, 77-letna Caterina Nagode vd. Brun-Rizza, 90-letni Giuseppe Calligaris.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Dr. Codermatz, Ul. Tor San Piero 2; De Colle, Ul. P. Revoltella 42; Depangher, Ul. sv. Justa 1; Alla Madonna del Mare, Trg Piave 2; Zanetti-Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

DAROVI IN PRISPEVKI

Včeraj je tiskarski škrat zakrivil, da smo objavili, da daruje Roža namesto Boža Perhauc 3.000 lir za Dijaško Matico.

RAZNA OBVESTILA

OBCNI ZBOR SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUSTVA V TRSTU

Slovensko planinsko društvo v Trstu bo imelo svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom danes 2. decembra ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Rimski ul. 15-II. Zakasneli člani so naprošeni, da urede svoje članske obveznosti ob sejnih dneh, ob torkih po 21. uri v društvenih prostorih v Ul. R. Manna 29-II., ali vsaj ob občnem zboru.

Odbor

Prosvetno društvo «Ivan Cankar». — Jutri 3. t. m. ob 20.30 odborova seja v društvenih prostorih. Priporočamo točnost.

IGRALSKA SOLA SLOVENSKEGA GLEDALISCA V TRSTU

Vljudno vabimo bivše gojence in vse, ki bi se radi vpisali v igralsko šolo, na sestanek, ki bo v nedeljo 6. t. ob 11. uri dopoldne v Ul. Roma 15-II.

Združenje za kulturne stike Italija-ZSSR v Trstu, Ul. S. Nicolò 11-II., tel. 29403, vljudno vabi vse prijatelje in člane, naj se zglasijo na sedežu, da si ogledajo spored kulturnih izmenjav med Italijo in Sovjetsko zvezo, ki je bil določen ob priliki obiska zastopstva osrednjega vodstva združenja v Moskvi.

V četrtek 3. decembra ob 20. uri bo v dvorani kina «Verdi» v Miljah kulturni večer, ki ga priredi Združenje Italija-ZSSR. Predvajali bodo zanimiv sovjetski film «Poslanec Baltika». Vstop brezplačen. Vljudno vabljeni k udeležbi.

Valute

	Trst	Milan
Zlati funt	5750.—	5725.—
Marengo	4250.—	4250.—
Zlato	703.—	703.—
Dolar	619 95	619 95
Frank franc.	124.60	124.60
Frank švic.	143.05	143.05
Sterling	1738.80	1738.80
Dinar	0.72	0.73
Siling	23.92	23.92
Zah. n. marka	148.75	148.75

LJUDSKA PROSVETA

Izvršni odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel sejo v petek 4. t. m. ob 18. uri na sedežu v Ul. Roma 15.

RADIO

SREDA, 2. decembra 1959

RADIO TRST A

7.00 Jutranja glasba in koledar; 11.30 Brezobvezno, drobiž od vsepovsod; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Orkester Johnny Douglas; 13.30 Latinske melodije; 17.30 Plesna čajanka; 18.00 Z začarane police; 18.18 Mendelssohn: Koncert v e-molu za violino in orkester, op. 64; 18.40 Slovenski folklorni ansambli; 19.00 Zdravstvena oddaja; 19.20 Pestra glasba; 20.00 Sport; 21.00 Orkester Erwin Halletz; «Ko bomo srečni», komedija v treh dejanjih; nato Glasbeni mozaik; 23.30 Nočni ples.

TRST

12.10 Tretja stran: 17.05 «Werther», opera v tren dejanjih, prvo dejanje.

NACIONALNI PROGRAM

11.00 Radio za šole; 11.30 Operna glasba; 12.10 Venček pesmi; 12.30 Glasbeni album; 16.15 Oddaja za otroke; 18.15 «Music-hall», glasbeni pregled za mladino; 20.00 Glasbe revij in komedij; 21.00 Mali glasbeni variete, nato moderni pevci; 21.00 Okrog sveta v 90 dneh, zabavna revija.

II. PROGRAM

9.00 «Capolinea», glasba, juterje vesti, koledar in druge zanimivosti; 10.00 Zeleni disk, pestra dopoldanska oddaja; 14.00 On, ona in tretji; 16.00 Tretja stran; 17.00 Od Dunaja do Broadwaya; 20.30 Mali glasbeni variete, nato moderni pevci; 21.00 Okrog sveta v 90 dneh, zabavna revija.

III. PROGRAM

19.15 Adone Zecchi: Dve invencije za orkester; 19.30 Beležka za sliko Morandija; 20.15 Večerni koncert; 21.20 Homburgski princ, drama v petih dejanjih.

KOPER

327.1 m, 262.1 m, 212.4 m, 9.00. Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.55

5.00-6.15 Prenos RL; 7.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Glasba za dobro jutro; 8.00-12.00 Prenos RL; 12.00 Opoldanski koktaji; 12.50 Operni spevi; 13.15 Dokumenti; 13.40 Kratiški nasveti: «Nega ozimnih posevkov»; 13.45 Od melodije do melodije; 14.30 Kulturni obzornik: «Društveno delo prosvetnih delavcev»; 14.40 Narodni odmevi; 15.20 Primorski pevski zbori: Moški zbor «Lipa» iz Bazovice; 15.40 Iz zbornika spominov; 16.00 Glasbeni mozaik; 16.30 Otroški kotiček; 17.00 Igrata orkestra Luis Es Grande in Bernardo Lopez; 17.30 Ritmi in pesmi; 18.00 Naša žena; 18.15 Baletna glasba; 18.50 Obzorja; 19.00 Pojeta Eddie Fischer; 19.30-22.15 Prenos RL; 22.15 Ted Heath igra za vas; 22.35 Maurice Ravel: Dva sestavka.

SLOVENIJA

Poročila v italijanščini: 12.30, 17.15, 19.15, 22.30. Poročila v slov.: 7.30, 13.30, 15.00.

8.05 Mladina poje; 8.30 Blaž Arnič: Simfonija dela; 9.00 Jezikovni pogovori; 9.15 Izbrali smo za vas; 10.10 Arije iz italijanskih oper; 10.40 Iz filmov in glasbenih revij; 11.00 Samospevi srbskih skladateljev; 11.25 Radijska šola za višjo stopnjo; 11.55 Zabavni orkester Rafaele; 12.00 15 minut z Vaškim kvintetom in pevcema Božom in Miškom; 12.15 Radijska kmečka univerza — Vet. Franc: Skušek: Zdravstvena zaščita živali v tarmski vzreji; 12.25 Pisani svet ki z Dravskega polja; 12.45 Zabavni orkester Will Glahe; 13.30 Govestila in zabavna glasba; 13.50 Poje akademski zbor «Tone Tomšič»; 13.45 Baletni intermezzo; 14.25 Radijska šola za srednjo stopnjo; 14.55 Glasbena medigra; 15.40 Novost na knjižni polici; 16.00 Koncert po željah; 17.10 Sestanek ob petih; 17.30 Zabavni potpourri; 18.00 Kulturna kronika; 18.20 Slavni pianisti preteklosti Vam igrajo; 18.45 Domace skladbe; 20.00 Izberite melodijo za danes; 20.40 Muzio Clementi: Sonata št. 2 v b-molu; 21.00 Gioachino Rossini: Gospod Bruschino, opera v 1 dejanju; 22.15 Pisani orkester Radia Köln; 23.10 Dmitrij Šostakovič: Prva simfonija; 23.45 Ameriška pevca Frankie Laine in Johny Ray.

TELEVIZIJA

13.30 Šolska oddaja; 17.00 Otroška oddaja za otroke; 18.30 Poročila; 18.45 Ponižani in razžaljeni, 17. matiziran roman, druga oddaja; 20.30 Poročila; 21.00 «Canzonissima», oddajo vodi Delia Scala; 22.00 V Scali ni vedno večer; 22.40 Televropa; 23.00 Poročila.

RTV JUGOSLAVIJA

Beograd 18.00 Sestanek ob 18. uri — otroška oddaja; 18.45 Oddaja o telesni kulturi in Sportski TV pošta; 20.00 TV Dnevnik. Zagreb 20.00 TV pošta; 20.30 I. Lalić: «Svoboda» — za TV priredil Ivo Svetičić.

PROSVETNA DRUSTVA IVAN CANKAR, SKEDENJ, RADE PREGARC, ZARJA V SVOBODI, IGO GRUDEN, PROSEK - KONTOVEL, BARKOVLJE, LONJER - KATINARA in LIPA

priredijo

VESELO

MIKLAVŽEVANJE

v soboto 5. decembra od 21. ure do štirih zjutraj v dvorani na stadionu «Prvi maj»

Igral bo zabavni jazz orkester iz Trbovelj, ki šteje skupno 9 pevci triindvajset ljudi.

Rezerviranje miz od četrtka dalje v Ul. Roma 15.

TRŽAŠKA KNJIGARNA Trst, Ul. sv. Frančiška 20 Tel. 61-793 je pripravila za Miklavža 10 različnih zbirk knjig po izredno znižanih cenah. OBISCITE NAS IN RAZVESELILI BOSTE VASE MALČKE

Odeon 16.00 «Vampir Dracula». Velik technicolor film. Christopher Lee. Prepovedano mladoletnim.

Sporočilo Združenja stanovanjskih upravičencev

Združenja najemnikov za reformo zakona o odkupu stanovanj IACP

Poziv predstavniku IACP naj na javni debati dokaže svoje trditve glede akcije za spremembo zadevnega zakona

Združenje stanovanjskih upravičencev nam je poslalo v zvezi z odkupom ljudskih stanovanj sledeče sporočilo:

Po proučitvi člankov nekaterih krajevnih dnevnikov v njihovi mestni kroniki v nedeljo 29. novembra o predavanju, ki ga je imel na sedežu stare Delavske zbornice v Ul. Duca d'Aosta o odkupu ljudskih stanovanj gospod Mario Del Conte, občinski odbornik in svetnik IACP, objavljamo naslednje pojasnilo:

Poziv, ki ga je predavatelj naslovil na poslušalce, naj ne nasedajo političnim spletkam ekstremističnih strank, ki napenjajo vse svoje sile, da bi sabotirale zakon o odkupu ljudskih stanovanj, je zlonameren, kajti znano je, da so se organizacije najemnikov po vsej Italiji in tudi pri nas (bodisi Združenje stanovanjskih upravičencev kot Združenje stanovalcev v Drevoredu XX. septembra) javno izrekle za bistveno reformo odloka predsednika republike z dne 17.1.1959 št. 2, ki vsebuje določila, nasprotna interesom stanovalcev ljudskih in ekonomičnih stanovanj, zaradi česar ne gre za sabotažo strank, marveč za zahtevo predstavnikov najemnikov po reformi sedanjega zakona.

Tudi sindikalne organizacije so se izrekle o potrebi reforme tega odloka.

Kar 10 sindikalistov ali članov stare Delavske zbornice je v svetu Združenja, ki mu predseduje Stefano Foligno in katerega podpredsednik je Salvatore Botteghelli; in sicer je predsednik ravno zastopnik, ki ga je imenovala Delavska zbornica. Nihče izmed njih ni bil povabljen na omenjeno predavanje, čeprav so skoraj vsi stanovalci IACP.

Spričo tega poziva Združenje stanovanjskih upravičencev gospoda Maria del Conteja, naj v javni debati z zastopnikom Združenja izrazi svoje mnenje o sedanjih zakonskih predpisih glede odkupa ljudskih stanovanj, in sicer na kraju in ob času, ki si ju lahko sam izbere.

Tudi letos bomo pomagali slovenskemu revnemu dijaku z nabavo namiznega beležnega koledarja, ki ga je izdala Dijaška Matica.

—«»—

Zvišanje plač nekaterim bivšim uslužbencem ZVU

Da bi se zmanjšala razlika v prejemkih nekaterih kategorij osebja bivše ZVU in enakih kategorij državnih uslužbencev, je vladni generalni komisar z odlokom štev. 51 odobril, da se od 1. novembra 1959 zvišajo osebne doklade.

Uradniki kategorije B bodo dobivali po 2000 lir več kot do sedaj; delavci I. kat: 1000, II. kat: moški 2500, ženske 4000, III. kat: moški 2500, ženske 6000, IV. kat: moški 3000, ženske 6000; snažilke 2000; osebje menz in barov od 1000 do 3000 lir.

—«»—

Mnogo občinstva v gledališču Moderno

Kino-gledališče Moderno pri Sv. Jakobu si je pridobilo že precej stalnega občinstva za svoje predstave, ki so večinoma kar dobro zasedene. Deloma je to odvisno od tega, kdo nastopa. Ko je v ponedeljek gostoval Adriano Celentano s svojo skupino, je mnogo ljudi čakalo za vstopnice že mnogo pred začetkom prodaje, pozno zvečer, pa je večja skupina mladih ljudi čakala pevca pri izhodu in ga burno pozdravila. Celentano je gostoval samo v ponedeljek.

Toda tudi včerajšnje predstave, pri katerih so občinstvo poleg drugih zabavali Tonino Nava, Vanni in Lello Perrelli ter Cesare Gelli, zraven teh pa še Maryore Ballett, so bile dobro obiskane.

ČITATELJI!

NAROCITE SE NA

«Primorski dnevnik»

za leto 1960

že sedaj in ne čakajte novega leta.

Vsak novi naročnik dobi za nagrado še lepo slovensko knjigo.

NE ZAMUDITE UGODNE PRILIKE!

Uprava PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Ul. sv. Frančiška 20-III. Tel. 37-338.

Iz sodnih dvoran

Proces proti materi, ki je obtožena poskusa detomora, se bliža koncu

Včeraj so zaslišali zadnje priče - Danes bosta govorila javni tožilec in zagovornik

Razprava proti Neddi Cosimellijevi por. Però, obtoženi da je hotela septembra lani utopiti v lijaku nekaj mesecev staro hčerko Danielo, gre počasi proti koncu. Prič ni več in danes zjutraj bo tožilec nakazal pot, ki jo bo morala več ali manj prehoditi mlada mati.

Včerajšnje priče niso bile važne in niso prinesle nič novega. V glavnem je predsednik prečital njihove izjave, priče pa so jih v celoti potrdile. Porotniki so zaslišali tudi komisarja dr. Cappo, inšpektorja Siego in policijsko Odette Santi, ki so imeli glavno vlogo v preiskavi, ki je trajala skoraj deset dni in ki se je zaključila s prijavo osmih oseb sodišču. Eno od teh, in sicer Neddino mater, ki so jo obtoževali, da je predhodno vedela za hčerine splave, so že med sodno preiskavo popolnoma oprostili. Zato je bilo včeraj precej govora o njej, ker zakon prepoveduje zaslišavanje osebe, ki je bila soobtožena, pa čeprav je bila tudi oproščena med sodno preiskavo. Iz zagate pa so našli izhod s čitanjem njenih izjav. Iz njih je jasno razvidno kako globok prepad je vladal in vlada še posebno zdaj med družinama Perojevih in Cosimellijevih. Naravno je, da je Cosimellijeva zagovarjala in branila svojo hčer ter črnila zeta in njegovo mater. Opisala je tudi dogodek, ko ji je zetova sestra razbila naočnike, zaradi česar je prišla tudi policija v stanovanje. Tedaj se je vmešala v spor, ker so njeno hčer pretepli.

Po zaslišavanju nekaterih prič, med katerimi je bil tudi ginekolog dr. Suttora, kateremu se je zdelo, da je Nedda napravila splav, kar je javil pristojnim organom, so porotniki zaslišali nekaj prič, ki jih je predlagala obramba. Po mnenju teh je vladala v družini Perojevih med snaho in taščo ter med možem in ženo popolna sloga in mir. Res je, da je bila Nedda včasih nervozna in je slabo odgovarjala, medtem ko naj bi imela njena tašča naravnost zlato srce posebno zanjo. Eden je celo rekel, da je bila Neddina tašča «ko je dobila pokojnino kot Miklavž».

Prič torej ne bo več in danes bo tožilec predlagal kazen, ki ji zaradi obtožb pritiče. Seveda bo obramba nato prikazala položaj obtoženke in drugih z raznih zornih kotov. Danes bo torej obramba imela glavno besedo.

* * *

Novembra lani je porotno sodišče med zasedanjem za zaprtimi vrati sodilo 21-letnemu Diegu Giamporcaru od Spodnje Magdalene in 19-letnemu Carlu Fabbru, ravnotako od Spodnje Magdalene zaradi uzurpacije policijskega naslova, zaradi spolzkih dejanj in tudi zaradi izsiljevanja. Z njima je bil obtožen tudi možak, katerega sta fanta izsiljevala. Tega so obsodili pogojno, medtem ko so Giamporcaru prisodili 11 mesecev in 10 dni zapora ter 13.334 lir globe, Fabbru pa isto denarno kazen in 15 mesecev ter 10 dni zapora.

Proti obsodbi sta se fanta pritožila, a preden je prišlo do priziva, sta kazen že prestala. Včeraj so končno razpravljali o prizivu. Giamporcaru so ga odbili, ker ni predložil motivacije, a vseeno so mu nekaj znižali kazen tako za uzurpacijo kot za splozka dejanja. Zaradi tega so obema pomilostili kazen za uzurpacijo, Fabbru pa tudi za spolzka dejanja. Ostali del obsodbe pa so prizivni porotniki potrdili.

* * *

Sledila je razprava proti 41-letnemu zidarju Zefferinu Di Biaggiu iz Tavagnacca pri Vidmu, ki je bil v začetku obtožen nameravanega umora žene in drugih petih obtožb. Toda med razpravo pred videmskimi porotniki so ga obsodili le zaradi povzročitve resnih telesnih poškodb in za slabo ravnanje z ženo na 4 leta zapora ter na prepoved izvrševanja javnih služb. Istočasno so mu odvzeli zakonsko in očetovsko pravico.

S prizivom, katerega je vložilo tudi pravdništvo, pa je Di Biagio dosegel znižanje kazni na 3 leta in 3 mesece zapora ter pomilostitev dveh let zapora. Ker je preostalo kazen ze presedel, so odredili njegovo izpustitev iz zapora. Vseeno pa bo ostal še celo leto dni pod policijskim nadzorstvom.

Preds. - Palermo, tož. - Mayer, zapisn. - Vascon.

* * *

Čeprav je 30-letni Stellio Bisiacchi iz Ul. Molin a vento trdovratno tajil, da ni zagrešil kaznivega dejanja, katerega so ga obtoževali, so ga sodniki spoznali za krivega in ga obsodili na leto dni zapora in na 15.000 lir globe.

Bisiacchi naj bi po obtožnici sodeč oktobra letos ukrasti fiat 500 v Ul. Ponzian

O. HENRY: Pomlad v velemestu

Zamislite si mlado srčkano dekle, ki se sklanja nad jedilnim listom in joče. Prav gotovo boste ugibali, da je torta s smetano ali jajčna krema, ki bi jo rada naročila mlada dama, po vsej verjetnosti že črtana.

Ker so ta in podobne teorije zmotne, mi dovolite pojasniti, zakaj dekle joče.

Gaby se je preživljala s tem, da je priložnostno pisala na svojem majhnem pisalnem stroju.

Njena največja zmaga v neprestanem boju za preživljanje je kupčija, ki jo je bila sklenila z gospodom Schulenbergom, lastnikom restavracije «Rodni kraj». Restavracija je bila poleg visoke rdeče stolpnice, kjer je Gaby stanovala kot podnajemnica. Ko si je Gaby, kot po navadi, kupila nekoč za večerjo kruh za 40 centov, je vzela s seboj jedilni list. Bil je skoraj nečitljiv, napisan pol v nemščini, pol v angleščini. Sestavljen pa je bil tako, da je človek, ki se mu je mudilo na delo, začel z zobotrebci in riževim narastkom, končal pa z juho.

Naslednjega dne je Gaby predložila gospodu Schulenbergu ličen jedilnik, kjer je stalo vse na pravem mestu: od predjedi pa vse do «Ne jamčimo za garderobo in dežnike!».

Kmalu sta se pogodila. Gaby je nato tipkala na svojem pisalnem stroju doma vsak dan jedilnike za enaindvajset miz v restavraciji, in sicer za večerjo, zajtrk in kosilo. Kljub temu, da so vrstni red jedi pogosto menjavali, je pisala zelo točno in lično.

Za to ji je gospod Schulenberg dajal hrano, ki ji jo je natakar prinašal v sobo trikrat dnevno. Popoldne ji je natakar prinašal tudi koncepte (osnutke) jedilnega lista za naslednji dan.

Nekega dne je Gaby sedela v sobi in gledala skozi okno. Čakala je natakarja s predlogom jedilnika za naslednji dan. Ker je bila njena soba obrnjena na dvorišče, je videla samo zadnjo stran tovarne konzerv na sosednji cesti.

Poleti lani je bila Gaby na deželi. Tri tedne je preživela na farmi «Sonnybrook». Tu je spoznala Walterja, sina farmarja Franklina. V senčnem drevoredu, ki je bil ob robu poraščen z malinami, sta se zaročila. Sedla sta in Walter ji je zataknil v rjave lase rumenocvetoč regrat. Kmalu zatem se je prepričala, kako zelo učinkovit je bil regratov cvet! Trije lepi tedni — se je vzdihujoč spominjala Gaby.

Spomladi se bova poročila, ji je dejal Walter, in zato se je spet vrnila k svojemu majhnemu pisalnemu stroju.

Prišla je pomlad; pomlad z rožami in regratom ter veselimi pticami pevkami, ki so se veselile toplih dni in brezoblačnega modrega neba.

Trkanje na vrata je Gaby prekinilo brskanje po lepih in prijetnih spominih. Natakar je prinesel osnutek jedilnika za naslednji dan.

Gaby je sedla k pisalnemu stroju in vložila list. Ker je bila marljiva je v dobri uri spisala že skoraj vse jedilnike.

Danes je bilo več sprememb na jedilnem listu kot po navadi. Tudi semkaj je prodrla pomlad s svojimi znanilci. Solate in prikuhe so popolnoma izpodrinile vse svinjske pečenke in narastke.

Gaby se je zamudila s prikuhami. Grah s korenčkom, beluše, paradižniki, mladi koruzni storži na maslu in nato... Gaby se je sklonila nad jedilnik in zajokala. Na vrsto je namreč prišel regrat v solati, z zrezanimi jajčki — regrat, katerega zlatorumeni cvet ji je bil Walter zataknil v lase!

Gaby so se ulile solze. Jedilnik je morala ponovno napisati.

Ob šestih ji je natakar prinesel večerjo in spotoma odnesel jedilne liste.

Dve uri kasneje je nekdo močno potrkal na hišna vrata. Gospodinja je odprla. Gaby je slišala moški glas, ki je imenoval njeno ime. Stekla je iz sobe po dolgem hodniku in ravno dospela do hišnih vrat, ko je pravkar vstopil farmar.

«Ah, Walter, zakaj pa mi nisi vendar pisal!» je zahlipala Gaby in se mu vrgla v naročje.

«New York je precej veliko mesto», je odgovoril Walter. «Dober teden sem že tu in sem te iskal na tvojem starem naslovu. Celo s policijo te nisem mogel najti!»

«Saj sem ti vendar sporočila novi naslov», je dejala Gaby.

«Nobenega pisma nisem prejel.»

«Kako si me potem pa sploh našel?»

Mladi farmar se je prijetno zasmejal. «Slučajno sem prišel v restavracijo «Rodni kraj». V tem letnem času zelo rad jem zelenjavo. Ko sem tako izbiral po jedilniku sem našel za koruznimi storži z maslom tudi sebe! Kar vrglo me je in poklical sem gospodarja, ki mi je povedal tvoj naslov.»

«Vem,» je dejala vsa srečna Gaby. «Bil je regrat v solati z zrezanimi jajčki.»

«Postrani stoječi W tvojega pisalnega stroja bi spoznal kjerkoli na svetu», je v smehu odvrnil Walter.

«Saj regrat sploh nima W», je dejala vsa zaprepaščena Gaby.

Mladenič je potegnil iz žepa jedilni list in ji s prstom pokazal neko vrsto. Gaby je takoj spoznala jedilnik, ki ga je bila pisala popoldne. V desnem zgornjem kotu, kjer je bila padla solza je še ostal nejasen madež. Toda na mestu, kjer bi morala napisati regrat, so se ji prsti zmotili in udarili napačne tipke.

Med mladimi koruznimi storži z maslom in nadevano zeleno papriko je namreč bilo napisano: Dragi Walter, z zrezanimi jajčki.

Pes je najzvestejši človekov prijatelj... toda včasih velja tudi narobe. William Gatt je iz New Yorka odpotoval na Malto po opravkih. Njegov pes pa je moral ostati v karanteni, s čimer se Gatt ni mogel sprijazniti. Pustil je vse svoje posle ter se s psom raje vrnil, kakor da bi živel v deželi, kjer «tako slabo ravnajo s psi»

OB 10-LETNICI SMRTI PLANINCA IN PROSVETNEGA DELAVCA

Mirko Pavlovič

Mirko Pavlovič

O Mirku Pavloviču lahko stvarno rečemo, brez pretiravanja, da je bil cel mož, človek skozi in skozi in prosvetni delavec, da je živel in delal vedno le pod imperativnim pritiskom svojih notranjih duhovnih potreb. Saj je tudi današnji mladi in najmlajši svet ravno tak po svojih osnovnih, elementarnih nagibih, vendar se današnji vedno manj in bolj poredko zazre vase, v svoje notranje nagibe in nemire, ki ga trape prav tako, vsaj v nekaterih trenutkih, ko si na pr. podaja obračune o uporabi svojega časa, energij in svojih posebnih duhovnih darov. Sodobno, mehanizirano in avtomatizirano javno življenje: kino, radio, televizija, ples, motorizacija, vedno bolj lahkotni, po čim večji možnosti le ilustrirani tisk oz. čtivo, standardizirane zabave, vse po istem kopitu — so tako vsiljivo hrupni, da se jim le redki, in še to le včasih, zmorejo odtegniti in se lotiti česa po čisto lastni volji in nagibih. Nekoč pritisk take enotne duševne avtomatizacije ni bil tolikšen, oz. komaj občuten — zato pa so bili ljudje močnejše, bolj samostojne in samonikle osebnosti, na katerih je svet, zasebnega in javnega življenja lahko z gotovostjo nekaj gradil.

Tak cel človek je gotovo bil tudi Mirko Pavlovič, v jedru preprost, mali človek, komaj z osnovno in strokovno šolo, ki pa si je vse ostalo sam pridobil z lastnim žilavim prizadevanjem. Mislim pa, da lahko trdim, da ako bi njemu takratne razmere nudile tolikšne možnosti, kolikor jih nudijo današnji doraščajoči mladini, bi bil dosegel daleč nadpovprečno kulturno raven in ustvarjanje, ki bi bilo v široko korist vsega našega kulturnega življenja. To lahko sodimo z vso gotovostjo po vroči in neugnani volji za javnim udejstvovanjem.

Rodil se je l. 1902 pri Sv. Jakobu, ki je bil takrat res še ogromno bolj zračna, nezagrajena in burji dostopna predmestna četrt, ki pa je imela svojo mogočno Ciril-Metodovo šolo in bujno razvito društveno življenje, ki mu današnje ni niti senca. Zato je tudi on z vso vnemo telovadil in sodeloval pri naraščaju «Sokola». Seveda, ko je doraščal, je že pel pri Pevskem društvu «Ilirija» pri Sv. Jakobu, a vse njegove želje so bile pri delovanju v takratnem Narodnem domu, ki je bil takrat središče vsega kulturnega dela v sredini mesta. A ne le pri prireditvah, ki ni nobene zamudil, saj je na pr. samega Jurčičevega Desetega brata videl 21-krat. Sledil je tudi samim vajam, včasih večji del noči.

Ko so fašisti Narodni dom požgali, je nastala strašna ruševina v njegovem življenju. Vso noč je blodil kot ožgana vešča okrog ogromnega pogorišča. Požarna bramba v zaščito čim popolnejšega požara ga je med nočjo večkrat izgnala iz območja poslopja ali mu zabranila približanje. Slikal je požar — takrat se je že mnogo pečal s fotografijo! — slikal ruševine, in nam tako, najbrž bolj kot kdorkoli ohranil spomin na fašistični pogrom na tržaške Slovence.

Svoje ranjene nagibe je takrat prenesel drugam. Kot vroč mladinec se je ves oklenil šentjakobskega mladinskega društva «Prosveta». Tu je igral na odru, pel, bil odbornik društva. Predvsem pa je bil športnik, več na igrišču «Prosvete» v Rocolu kot doma; posvečal se je predvsem lahki atletiki, teku, skoku v višino. Bil je trener takrat zelo razširjene «hazene», nekake odbojkarske igre za ženske, po češkem vzoru.

Po zatretju mladinskih društev je postalo izletništvo — takrat predvsem planinstvo — temeljna društvena dejavnost, že ilegalna seveda, ki so se ji po kraških dolinah in gmajnah, pridružile še vse ostale prosvetne in športne dejavnosti. O tej močni dejavnosti priča nešteto slik, še danes razsejanih po vsem mestu. Po uničenju še tega dela z množičnimi aretacijami — njemu je muhavost usode prizanesla — pa je ta dejavnost postajala vedno bolj zasebna, omejena na male skupine, ki so šele po nekaj letih zavzele oblike, poznane po imenih «Stempiharjev» in «magnamontijev», pod katero so obredli vso kraško in primorsko zemljo.

Iz te dobe intenzivnega divjega planinstva so značilna razna njegova poznanja. Postal je kot Šentjakobčan in kot fotograf dober znanec enega največjih tržaških in italijanskih planincev in plezalcev, Emilia Comicija. Prav tako je poznal dobro tudi Kugyja, o čemer pričajo njegovi avtogrami po izdanjih v Pavlovičevi zasebni knjižnici.

Ga. Pavlovičeva, ki je že iz dobe mladinskih društev spremljala njegovo delo in nam z veseljem in razumevanjem dala na razpolago potrebno iz njegove kulturne zapuščine (za kar ji izrekamo prisrčno zahvalo), nam je pokazala tudi rokopisno pismo, seveda brez navedbe leta in kraja, s partizanskega položaja, torej še med NOB, kjer so ga prosili za vrsto fotografskih potrebščin, potrebnih za dokumentacijo partizanske borbe. Pismo, takrat silno nevarno orožje, ki ga je lahko stalo glavo, priča, poleg drugih, o njegovem tesnem sodelovanju s partizani, z doslednim nadaljevanjem poti, ki jo je začel kot mladinec.

V zapuščini je tudi lepa povečava fotografije obešenega Mussolinija in njegovih sodelavcev, povečava, ki jo je sam izvršil, ne vem po kakšnem posnetku. Ležala je složno v istem predalu s posnetkom usodne bazovske gmajne, ki jo je neštetokrat posnel, bodisi takoj zatem, ko jo je namočila kri štirih njegovih tovarišev iz mladinskih društev, ali potem, ko so se tod, po propadu fašizma, zbirale ogromne množice primorskih protifašistov. Da je sprejel polom nacifašizma z zadoščenjem kot malokdo, je razumljivo; zato pa ga najdemo vsepovsod, predvsem seveda s fotografskim aparatom. Njegova fototeka je prava zgodovinska dokumentacija o tej burni dobi. Kako jo je doživljal v svoji notranjosti, nam lepo kaže dogodivščina prav iz same zloglasne Cavane, kjer je bil zaposlen pri italijanskem fotopodjetju. Razgrajaške šovinistične, da ne rečem fašistične skupine, so bile nekje ugrabile slovensko zastavo in jo zmagoslavno prinesle v svoj brlog v Cavano, da jo onečastijo ali sežgejo. Pavlovič je besen privihral iz trgovine, iztrgal presenečenim razgrajačem zastavo in jo v teku odnesel v trgovino. Oni seveda za njim, toda odločna in spretna beseda, ter medtem telefonsko pokličani «čerini», so dogodek speljali na drugo stran. Zastavo je sicer moral izročiti stražnikom, toda šovinistična drhal je bila prikrajšana za zamišljeno orgijo sovraštva. Se nekateri Italijani iz obližja so mu čestitali za odločen nastop.

Tak samozavesten in premočrten Slovenec je vedno ostal in tako tudi delal ob vsaki priliki. Stanoval je v ne preveč priporočljivi Ulici Sonnino, vendar je ob vsaki priliki, dokler je bilo dovoljeno, izvesil slovensko zastavo, ne da bi si zaradi tega kdo kdaj upal nastopiti proti njemu, niti mu ni nihče delal sitnosti v službi pri italijanskem podjetju, kjer mu je temeljito strokovno znanje jamčilo delo in stalnost.

Umljivo je, da je v maju l. 1946 obnovljenemu Slovenskemu planinskemu društvu takoj postal eden od stebrov, odbornik, iniciator in organizator marsikake dejavnosti; kot stalni blagajnik do svoje smrti, mu je dajal s svojo nesebičnostjo trdno podlago. Stalni fotoreporter društva je vsak izlet spremljal s celo serijo slik, ki so postale prava fotokronika samega planinskega društva, propaganda za planinstvo in lepi spomini za udeležence. Res prijateljski odnosi s tovariši v društvu in na izletih, v vsakdanjem življenju, so bili potrdilo o njegovem človečanskem in kulturnem delu, ki smo ga v njem spoštovali in cenili.

V DEŽELI, KJER JE NAJVEČ PROMETNIH NESREČ

Pokol na nemških avtocestah

V matične knjige v Zapadni Nemčiji morajo v 12.000 primerih na leto vpisati prometno nesrečo kot vzrok smrti, kar pomeni, da na nemških avtocestah izgubi življenje vsak dan okrog 30 vozačev in potnikov

O Nemcih za volanom, ki brez pogoja spoštujejo prometna pravila, kroži neka samomorilska bajka. Eden od takih Nemcev — tako pravi bajka — je vozil svoj «Volkswagen» točno po pravilih in predpisih, po desni strani ceste, po tramvajskih tračnicah. Zaradi pomote ali iz kakršnega koli drugega razloga je, proti vsem predpisom, drvel proti njemu, po levi strani, tramvaj. Vozač bi še imel čas in možnost, da zavije v levo in da se ogne trčenju, toda on tega ne napravi. Uporno in hladnokrvno se trči s tramvajem. Ni se resno poškodoval in je imel dovolj moči, da se je na nosilih nekoliko jezil, toda ponosno izjavil na zapisnik: «Da, videl sem ga, mogel sem zaviti v levo, toda tega nisem storil. Vozil sem pravilno, medtem ko je tramvaj kršil predpise».

Dobri poznavalci disciplinirani in preciznih Nemcev bodo brez vsakršnega začudenja poslušali to pripovedko in ne bodo niti za trenutek podvomili v njeno resničnost. Dobri poznavalci Nemcev za volanom pa bodo kategorično demantirali take in podobne pripovedke kot plodove bujne domišljije. Morda se za volanom najde kakšen tipičen Nemec, toda večina, brž ko sede v avtomobil, skoraj zgubi glavo; pozablja na naguljene predpise, zatiska oči pred prometnimi znaki, z nogo gazi vse lepe lastnosti, ki ga krase, morda pa bi se spustila tudi v mnogo hujše podvige, da ji pred očmi ne lebde obveznosti, ki jih je prevzela z odplačevanjem avtomobila. Tako vsaj dokazujejo statistike.

Sedaj pa pustimo ob strani šalo in bajke; na zapadnonemških avto cestah, v deželi po naravi disciplinirani in treznih ljudi, je največ smrtnih nesreč.

Zapadnonemški matični uradniki vpisujejo v svoje knjige v 12.000 primerih na leto prometno nesrečo kot vzrok smrti. To pomeni, da vsak dan izgubi življenje v zdrobljenih ali prevrnjenih avtomobilih ob avto cestah kakih 30 vozačev in potnikov. Po tej žalostni statistiki so Nemci precej presegli Američane. Na 10.000 vozačev v Združenih državah pride komaj 6 mrtvih na leto, v Zapadni Nemčiji 20 350.000 imen se vsako leto uvršča v sezname ranjenih v prometnih nesrečah v Zapadni Nemčiji.

Ko so proučevali vzroke tega, so ugotovili, da krivda za dve tretjini vseh nesreč pade na vozače same. Nepravilno prehitevanje je najpogostejši vzrok najhujših nesreč. Nato sledi čezmerna hitrost, a na tretjem mestu je nespoštovanje prednosti na križiščih: vse to so prekrški, za katere je kriv vozač za volanom. Pijanost je relativno redko vzrok nesreč, vsaj v Zapadni Nemčiji, kjer sta vino in žganje dragi, v cenenem pivu pa ni dosti alkohola. Toda v času dopustov v južnih deželah cenenega vina Nemci spet vodijo na seznamu nesreč. Tehnične okvare, v deželi goste mreže servisnih postaj so zelo redko vzrok nesreč, pa tudi zapadnonemške pešce je treba spoštovati, kajti oni so samo v sedmih odstotkih primerov krivi za nesreče. Če se v metežu velemest, v morju svetlobnih signalov, prometnih in policijskih znakov kdo strogo drži discipline, je to tisti del naroda mesta, ki hodi peš.

Cezmerna hitrost je vzrok najhujših nesreč: tako zatrjuje policija, ki skuša vsaj te očitne prekrške zmanjšati na najmanjši obseg. Toda njena dejavnost se omejuje le na ozka mestna področja. Po dolgih diskusijah so hitrost v naseljenih krajih omejili na 50 km na uro in policija je ves svoj popolni tehnični aparat vrgla v lov na junake, ki po ulicah divjajo z 80 in celo 100 km na uro. S policijskimi avtomobili niso imeli sreče v tem lovu: Brž ko so vozači «zavohali», hitrejše, belo pobarvane «Porscheje», so najpogosteje imeli zadosti časa, da so zmanjšali hitrost in v dopustni hitrosti prijazno pomahali čuvarjem varnosti.

Poskusili so tudi s skrivanjem dveh policajev na določeni razdalji, ki sta z radijskimi parati na hrbtu in kronometri v rokah kontrolirala hitrosti. Toda tudi v takih primerih brez posebnega uspeha.

Nedavno so na robovih cest v hamburških predmestjih parkirali «civilni» «Fordi» z normalnimi registrskimi številkami. Vozači niso niti slutili da je policaj, ki jih je 300 metrov dalje zaustavil, v zvezi z nedolžnimi avtomobili. «Prekoračili ste hitrost 50 km — jim je sporočil prometni policaj — merili smo z radarjem». V civilno kamufliranih posebnih «Fordih» so sedeli policisti, s posebno grajenimi radarskimi instrumenti, ki so bili izdelani za točno merjenje in registracijo hitrosti, radijski oddajnik pa je pravočasno obveščal policijske «predstraže». V roku treh mesecev je 27.000 grešnikov padlo v «past» in poštenо plačalo denarno kazen: trikratno vsoto števila kilometrov čez 50. Konkretno pri 70 km na uro, 20 pomnoženo s 3, t. j. skupno 60 mark.

Take nevarnosti pa prežijo na vozače le v mestih. Na avto cestah so komaj na eni sami uvedli omejitev hitrosti, namreč med Frankfurtom in Heidelbergom. Okrog 120 km dolgi del ceste ravne kot strela, brez vsakršnega ovinka, imenujejo «avto cesto smrti». Promet je najgostejši, trasa najbolj dolgočasna, nesreče najpogostejše, vožnja čez sto kilometrov na uro pa strogo prepovedana.

Načrti, da se tudi na ostalih avto cestah, kjer se tudi mimo prenatrpanosti z avtomobili udobno hiti s 150 do 160 km na uro, so naleteli na močan odpor. Najprej so se pojavili izdelovalci avtomobilov. Cemu avtomobili, če ne smejo razviti hitrosti? Na to je prišla vrsta na vozače (one z «Mercedesi», «Porscheji» in raznimi športnimi in dirkalnimi avtomobili), ki so nastopili z enakimi ugovori. Razna združenja, lige, klubi in inštituti, ki so jih ustanovili zaradi tega, da bi ostvarili varnost v prometu, so se udeležili diskusije. Začensi od sv. pisma (lepak s tekstom «Ne ubijaj!») do visokoznanstvenih ekspertiz se mobilizirajo in izkoriščajo vsa sredstva v borbi proti pokolu na cestah. Oni so tudi duhovni očetje «kavalirja ceste», knjigovodje Walterja Webra, prvega odlikovanca tega novega reda, ki ga je bonnski minister za promet pred dnevi odlikoval zaradi njegovega zadržanja, ko je na avto cesti priskočil na pomoč avtomobilu, ki zaradi okvare ni mogel naprej.

V ateljejih v Boulogneu (Francija) Darryl F. Zanuk snema film «Drama v ogledalu», v katerem nastopata v glavnih vlogah Juliette Greco in Orson Welles. Na sliki: med odmorom Juliette Greco popravlja kravato Orsonu Wellesu

Obdarujmo otroke s knjigami!

Obisk v Tržaški knjigarni in pogled na lepe knjige bo starše prepričal, da spada knjiga med najlepša darila

Pridejo dnevi v letu, ko se staršem še zlasti nudi priložnost — pa tudi dolžnost — da se nekoliko bolj pozanimajo za otroško branje. Ko v teh dneh razmišljajo, kaj bodo darovali otrokom, je vsekakor zelo zgrešeno, če ne pomislijo tudi na takšen dar, ki otroku pomaga pri njegovem duševnem razvoju. S tem nikakor nočemo reči, da otrokom ni treba igrač. (Dobro izbrana igrača lahko opravi važno vzgojno vlogo). Potem so še razne potrebne reči, s katerimi starši otroka nekoliko «prevarajo»: nabaviti bi jih tako ali tako morali, pa ukrenejo tako, da dobe te stvari «za Miklavža». Vendar pa ne bi nikoli smeli pozabiti tudi na kako knjigo.

Če te dni stopimo v Tržaško knjigarno (Ul. sv. Frančiška 20), je kar veselje pogledati po množici knjig za otroke — od najmlajših do večjih in odraslih. Med knjigami ne more biti zadrege za izbiro. Na razpolago so knjige za take, ki še ne znajo brati; to so razne slikanice, tudi iz kartona, tako da jih mali «čitatelji» ne morejo kar tako uničiti; nekatere so opremljene s kratkimi verzi ki se jih nekoliko večji, potem ko so jih večkrat slišali, nauče na pamet. Potem so tu knjige z mnogimi slikami in kratkimi besedili v velikih črkah, tako da ne delajo težav takim, ki so se komaj naučili čitati. Raznovrstne pravljice in napete zgodbe bodo zanimale malo večje in polagoma prehajamo h knjigam, po katerih bodo radi posegli dijaki ter končno k takim, za katere se bodo morali dijaki že obvezno zanimati, ako jih lastno zanimanje še ni pripravilo do tega, da bi te knjige vzeli v roke.

Tržaška knjigarna je tudi letos sestavila posebne zbirke knjig, pri katerih je znatno znižala skupno ceno knjig v zbirki. Dasi ni rečeno, da ne bi bilo mogoče posamezne knjige kupiti tudi izven zbirk, je vendar mnogo bolj priporočljivo kupiti celo zbirko, ker pač predstavlja lepše darilo in pa ker s tem prihranimo včasih tudi več kot četrtino denarja.

Za najmlajše so pripravljene kar štiri zbirke, ki jih tu navajamo:

I. Zbirka za najmlajše
1. Rdeča kapica
2. Kdo je močnejši
3. Novoletna zgodba
4. Okameneli cigani

Skupna vrednost lir 5
Znižana cena lir 400

II. Zbirka za najmlajše
1. Pravljica o Katarini
2. Stavorenska gospa
3. Deček Jarbol
4. Kako žive vulkani

Skupna vrednost lir 550
Znižana vrednost lir 400

III. Zbirka za najmlajše
1. Pravljica o Marjetici
2. Pacek in Packa
3. Poredni zajček
4. Samo za naše

Skupna vrednost lir 610
Prodajna cena lir 480

IV. Zbirka za najmlajše
1. Okameneli cigani
2. Miška si izbira ženina
3. Trije medvedi
4. Kako žive vulkani

Skupna vrednost lir 540
Znižana cena lir 400

Ob toliko lepih knjigah za otroke in mladino sploh pač lahko poudarimo, da tolikšne tovrstne založniške dejavnosti pri Slovencih prej še nikoli ni bilo. Glavni in ogromni delež ima pri tem založba Mladinska knjiga, ki kar zasipava knjižni trg s krasnimi izdajami. Zato je povsem neumesten izgovor, da tega ali onega v slovenščini ni na razpolago.

Ilustracija Jozeta Ciuhe v knjigi «Deček Jarbol»

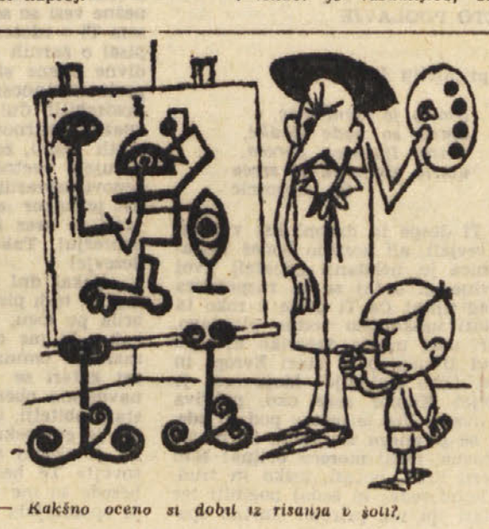

— *Kakšno oceno si dobil iz risanja v šoli?*

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Glede nekega posla imate povsem proste roke; torej, pogumno na delo.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Neki dolg, ki se ga nikakor ne morete znebiti, bo narekoval vaše ravnanje.

DVOJCKA (od 21. 5. do 22. 6.) Spravili boste k pameti nekega družinskega člana, ki mu do sedaj niste mogli do živega.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Tisti, ki so hoteli postaviti na preizkušnjo vaše sposobnosti, se bodo začudili nad vašo spretnostjo.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Neka oseba, ki vam je naklonjena, vam utegne napraviti veliko uslugo, verjetno v dopoldanskih urah.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Spremenite brez pomislekov svoje načrte, če jih nikakor ne morete spraviti v red.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Dobro organizirajte svoj delovni dan, ne da bi pri tem izgubljali preveč časa, kajti nekatere nepredvidene okoliščine vam utegnejo škoditi.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Pazite, da bodo vaša pisma in vaše besede točno odražale, kar mislite. Proti večeru se vam obeta nepričakovan obisk.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Bodite iniciativni in ne zamudite ugodne prilike. Če morate organizirati sprejem, bo šlo vse v najlepšem redu.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) V živahni diskusiji boste dosegli osebni uspeh. Mogli boste povabiti neko osebo, ki vas zanima.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ugoden trenutek, da najdete podporo sposobne in pametne osebe. Majhen nesporazum z ljubljeno osebo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Če imate dober načrt ali dobro zamisel, morete računati na podporo predstojnika. Nepričakovano in prijetno srečanje.

Goriško-beneški dnevnik

Ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti

V Sovodnjah uradno otvorili zelo potreben poštni urad

Prefekt si je z občinskimi voditelji ogledal tudi osnovno šolo, v kateri so namestili nove šolske klopi

Z otvoritve poštnega urada v Sovodnjah. Od desne na levo: prefekt, župan Češčut in tajnik Galassi

Včeraj ob 9. uri je bila v Sovodnjah precej intimna, toda zaradi tega nič manj pomembna slovesnost. Ob prisotnosti prefekta dr. Nitrija, direktorja goriške pošte dr. Sturna, poštnega funkcionarja Delnerija, kapetana goriških orožnikov, župana Jožefa Češčuta, podžupana Janka Cotiča, tajnika Galassija, svetovalca Gulina, brigadirja sovodenjskih orožnikov, župnika Komaca in sovodenjskih poštnih uslužbencev — so otvorili novi sovodenjski poštni urad, ki je v visokem pritličju sovodenjske občinske hiše.

Najprej je prefekt prerezal simbolični trak med vrati v poštni urad, potem pa se je župan Jožef Češčut zahvalil prefektu in pokrajinskemu poštnemu ravnatelju, da sta pripomogla k uresničitvi krajevne poštne agencije, ki bo skupno z drugimi javnimi deli, ki so že dokončana, odnosno se zanje pripravljajo načrti, zelo koristila domačemu prebivalstvu.

Prefekt je rekel, da je po svojem zunanjem videzu urad nekaj majhnega, zaradi tega pa je toliko važnejši njegov namen. Nagiasil je, da je občina glede javnih del nedvomno med prvimi občinami. Prihodnje leto bodo imeli vodovod, za katerega so že nakazali 25 milijonov lir. Zelo dobri izgledi so tudi za asfaltiranje ceste.

Zatem je govoril še poštni ravnatelj, ki je poudaril velik vzgojni pomen nove pošte, s pomočjo katere bodo občani lahko uredili toliko stvari, zaradi katerih so imeli poprej dosti sitnosti. Med drugim bodo lahko pošiljali tudi telegrame. V ta namen bodo v teh dneh namestili telefon, po katerem bodo telegrame diktirali glavni poštni upravi v Gorico.

Nekaj po otvoritvi je prišla iz Gorice prva pošta. Prinesla sta jo šoferja podjetja ATA. Uslužbenec je pošto sprejel in pritisnil prvi pečat na pismo za trgovca Danila Cotiča, župan Češčut pa je poslal prvi telegram, v katerem se je zahvalil ministru telekomunikacij za tako pomembno pridobitev, v korist sovodenjske občine.

Po ogledu prostorov je bila zakuska v občinski sejni dvorani. Od tod so se gostje v družbi občinskih predstavnikov odpravili v šolo, kjer so jim šolski otroci z učiteljicami izrekli dobrodošlico. Neka učenka pa je prefektu podarila šop rož. Vladni predstavnik se je zahvalil in podaril šolarjem velik ovoj slaščic. Potem so si ogledali vse šolske prostore, v katere so že namestili nove šolske klopi, ki jih je občina nabavila v Gorici. Otroci so z novimi klopmi zelo zadovoljni, saj je učenje v njih prijetnejše.

Sladkor in kava proste cone za potrošnike iz Gorice in Sovodenj

Na trgovinski zbornici so pričeli razdeljevati decembrske bone za blago proste cone potrošnikom iz Gorice in Sovodenj. Vsaka oseba ima pravico do 2.5 kg sladkorja na odrezek štev. 3 osebne živilske nakaznice. Cena sladkorja je 170 lir. Obenem bo dobil vsakdo 0.250 kg surove odnosno 0.200 kg pražene kave na odrezek štev. 4. Razdeljevanje bonov se zaključi 31 t. m. Trgovci na drobno naj pridejo po bone v sobo štev. 6. Ker bo veljavnost bonov zapadla 31. decembra, naj trgovci bone dvignejo ob pravem času.

—«»—

Les se je vnel

V sušilnici lesnega podjetja Zulli, ki je v Ul. P. Diacono št. 6, je včeraj ob 15. uri nastal ogenj. Delavci so takoj poklicali gasilce, ki so ogenj v 20 minutah pogasili. Zgorelo je za kubični meter lesa. Škoda znaša okoli 20.000 lir.

—«»—

Nesreča motociklista v Ul. P. Diacono

Včeraj okoli 18.30 je motociklist 23-letni Luciano Dario, ki stanuje v našem mestu na Svetogorski cesti, vozil po Ul. P. Diacono proti Tržaški cesti. Opazil je, da prihaja iz tovarne Marini tovornik podjetja Ribi, katerega je vozil 33-letni Silvio Silli iz Ul. Parca. Ko je šofer opazil, da prihaja po cesti motociklist, je takoj ustavil vozilo. Tudi motociklist je takoj stisnil za zavore, toda motocikel se je kakih 10 m od tovornika zvrnil na desno stran in povlekel s seboj vozača. Tik pred tovornikom se je vozilo ustavilo. Pri nesreči se motociklist ni ranil. Precej škode pa je utrpel motocikel. Na kraj nesreče je prišla cestna policija.

—«»—

Nezgoda delavke

V podgorski tekstilni tovarni je včeraj ob 9.30 37-letni Grazielli Kolarič iz Krmina zašel sredinec desne roke med zobovje stroja. Tovarišice, ki so delavki takoj pomagale, so poklicale rešilni avto, ki je ponesrečenko prepeljal v civilno bolnišnico kjer so ji nudili potrebno pomoč.

Pravkar je prišla iz Gorice pošta, ki jo šoferja ATA neseta v novi urad

Dve upokojitvi na županstvu

Na goriški občini sta šla v pokoj Josip Filej, ki je vodil matični urad, ter Antonio Ballaben, ki je delal v tajništvu. Župan jima je podaril medalje s pečatom Gorice iz tristotih let.

Upokojencema želimo tudi z naše strani, da bi še dolgo časa uživala zasluženi pokoj.

—«»—

Vozni red avtobusov do civilne bolnišnice

Avtobusno podjetje ATA sporoča, da vozi posebni avtobus v civilno bolnišnico v Ul. V. Veneto po naslednjem voznem redu in ulicah:

CNI: De Rocco, Korzo Verdi, Korzo Italia, Drevored 24. maja, Ul. V. Veneto, Drevored 24. maja, Ul. 4. avgusta; avtobus nadaljuje nato po običajni poti.

Odhod izpred kavarne De Rocco ob 7.30; od 8.40 do 19.40 vozi avtobus vsako uro ob 40. minuti. Vozni listek stane 30 lir.

Podjetje ATA je ob tej priliki uvedlo nov vozni listek, s katerim se potniki lahko vozijo na progi št. 1, nato pa prestopijo na avtobus, ki vozi v bolnišnico v Ul. V. Veneto. Vozni listek stane 40 lir.

—«»—

Lep uspeh razstave slikarja R. Sakside

Pred dnevi se je zaključila razstava goriškega slikarja prof. Rudolfa Sakside, ki je bila v novih prostorih ASK «S. Gregorčič». Razstavo si je ogledalo veliko število slovenskih in italijanskih obiskovalcev. Napisanih je bilo več zelo ugodnih kritik tako v slovenskem kot v italijanskem tisku. O slikarjevem delu je pisalo tudi ljubljansko časopisje. K tolikšnemu uspehu razstave ni pripomogla samo slikarjeva originalnost v motivih in silovitost v podajanju, ampak tudi umetnostni delavec in kritik prof. Slavko Rebec iz Gorice, ki se je osebno trudil pri vsestranski organizaciji razstave.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Cristofoletti, Travnik št. 14, tel. 29-72.

V septembru smo pojedli 148.000 kg mesa

Izšel je statistični mesečnik goriške občine za september, v katerem je nadaljevanje in konec študije o zgodovini mestnih stražnikih. Koledar prireditev v tem mesecu je bil izredno bogat. Med drugim je bila 20. septembra otvoritev nove civilne bolnišnice, naslednji dan so prišli v Gorico italijanski kronisti, ki so imeli v Gradežu vsedržavni shod, 27. septembra je bil kongres «Filologice Friulane».

Med statističnimi podatki je nekaj zanimivih številk o delovanju veterinarskega urada. V septembru je bilo v goriški občini 11 primerov slinavke, 34 primerov tuberkuloze med govejo živino in eden med prašiči.

V občinski klavnici so zaklali 29 volov, 45 goved in 286 telet, skupno 394 glav živine, ki je tehtala 134.500 kg. V drugih občinah so zaklali in uvozili v goriško občino 102 glavi živine. Skupno so Goričani pojedli 496 glav živine, ki je tehtala 148.700 kg mesa.

—«»—

Rojstva, smrti in poroke

V goriški občini se je od 22. do 28. novembra rodilo 14 otrok, umrlo je 7 oseb, oklicev je bilo 5, poroke pa 4.

Rojstva: Paola Cucit, Fiorenzo Capitò, Fabrizio Marega, Anna Brumat, Alberto Brotto, Maria Sortino, Mauro Cossovel, Massimo Mucelli, Cristina Santo, Loreta Comar, Claudia Comelli, Mauro Paulin, Liliana Semoli, Idanna Blasig.

Smrti: 67-letni sedlar Andrej Brajnik, 81-letna upokojenka Maria Pachor, vd. Paulin, 81-letna Maria Tunis, por. Corsini, 84-letni upokojenec Ernesto Bernt, 3 mesece star Giorgio Planis, 59-letna upokojenka Giovanna Penko, vd. Penko, 53-letni trgovec Dante Del Fabbro.

Oklici: uslužbenec Marco Spagnolli in Rita De Biasio, mehanik Carlo Facchin in Livia Vidoz, električar Vekoslav Vidmar in šivilja Inelda Sinico, oficir italijanske vojske Emidio Poliseno in Guia Sinico, mehanik Luigi Busatta in uradnica Ida Fammini.

Poroke: maresciallo italijanske vojske Attilio Mariano in Elisabetta Mlekuš, trgovec Ennio Saccomani in uradnica Luigia Manià, sodni pisar Giovanni Cufer in učiteljica Daria Sebeni, uradnik Luigi Zuzzi in uradnica Licia Stocco.

—«»—

Nenadna smrt Zalke Tomsič

Ko je včeraj zjutraj vstala, da bi šla kot vsak torek in soboto na trg v Gradišče, je 49-letna Zalka Batistic poročena Tomsič iz Sovodenj začutila bolečino v glavi. Skoraj nezavestna je padla na tla in kmalu nato izdihnila.

Vest o njeni smrti se je naglo razširila po vsej vasi, saj je bila pokojnica zelo poznana in priljubljena. Zapustila je še mlado hčer, sina ter moža. Pogreb bo jutri ob 15. uri izpred hiše žalosti na domače pokopališče. Prizadeti družini izrekajo vaščani najgloblje sožalje. Pridružuje se jim tudi uredništvo našega lista.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Dobrodošel v Scottland Yardu», M. Retgrave, R. Merley.

VERDI. 21.15: «Postati otroci», izvaja 40 otrok.

VITTORIA. 17.15: «Srečanje v Zuerichu», L. Pulver, B. Wicki, v barvah.

CENTRALE. 17.00: «Dva bika med cow boyji», D. Roven, D. Martin, cinemascope.

MODERNO. 17.00: «Tina na Pacifiku», T. Pica.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Danes ob 14.30 na občinskem stadionu

Triestina-Atalanta za prvenstvo rezerv

Na seznamu so tudi Rumich, Mantovani in Taccola

Na občinskem stadionu pri Sv. Soboti bo danes popoldne ob 14.30 nogometna tekma za prvenstvo rezerv med Triestino B in Atalanto B.

Pomožni trener Triestine, Petagna, je za to tekmo sklical 15 igralcev, vendar pa začetne formacije še ni dokončno določil. Na seznamu so naslednji:

Demin, Rumich, Cepar, Degrassi, Pellegrini, Dudine, Rocco, Mantovani, Scala, Demenia, Del Negro, Puia, Taccola, Verbacci in Pieri.

Igralci prvega moštva so danes počivali in tudi v prihodnjih dneh bo njihova aktivnost zelo omejena, ker bo prvenstvo B lige v nedeljo prekinjeno in se bo nadaljevalo šele naslednjo nedeljo, ko se bo Triestina na svojem igrišču pomerila s Torinom. Zaradi tega je trener nekaterim igralcem tudi dovolil krajši dopust in Frigeri, Radice ter Magistrelli so že odpotovali na svoje domove. V Trst se bodo vrnili v petek ali v soboto, ko bodo titularci odigrali trening tekmo proti moštvu mladincev.

Magistrellijeva poškodba nekaj minut pred zaključkom tekme z Modeno, ni tako huda kot se je sprva zdelo. Na zdravniškem pregledu v bolnišnici so ugotovili, da ne gre za kostno poškodbo, temveč le za močan udarec in da bo igralcu zadostovalo za popolno okrevanje še nekaj dni počitka.

Vsi ostali igralci prvega moštva so v dobri fizični kondiciji vključno s Taccolo, ki bo danes odigral vsaj en polčas če ne oba, da nadoknadi zamujeno treniranje med boleznijo.

Trenutna lestvica za prvenstvo rezerv v skupini B je naslednja:

Brescia	7	4	1	2	13:9	9
Padova	7	4	1	2	7:5	9
Triestina	7	3	2	2	11:8	8
Udinese	7	3	2	2	11:10	8
Lanerossi	7	2	4	1	8:8	8
Mantova	7	3	1	3	10:8	7
Atalanta	7	3	1	3	10:10	7
Venezia	7	3	1	3	6:8	7
Marzotto	7	2	2	3	5:7	6
Verona	7	0	1	6	2:10	1

—«»—

Pred nocojšnjim dvobojem

Previdne izjave Browna in Charnleya

HUOSTON (Texas), 1. — «Dvoboj ne bo trajal 15 rund. Končal se bo s knock-outom», je izjavil včeraj svetovni prvak lahke kategorije Joe Brown, ki bo v sredo zvečer branil svoj naslov proti Britancu Davu Charnleyu. Ta je s svoje strani dejal: «Mislim, da bom zmagal, vendar ne bom smel zagrešiti kakšne neprevidnosti».

Oba boksarja sta bila v svojih prognozah zelo previdna in razlog za to je v dejstvu, da se med seboj pravzaprav sploh ne poznata niti po jakosti in niti po slogu. Brownova rezerviranost pa je toliko bolj razumljiva, če pomislimo, da je njegov nasprotnik deset let mlajši, da je levičar in da še nikoli ni bil premagan s k. o. in niti zrušen na blazino.

Brown bo tokrat že osmič branil svoj naslov.

—«»—

ZIMSKA OLIMPIADA

Do 7. dec. prijave za Squaw Valley

SQUAW VALLEY, 1. — Organizacijski odbor za zimsko olimpiado v Squaw Valleyu je sporočil, da je razposlal 98 članicam CIO formularje za prijavo za zimske olimpijske igre 1960. Rok za prijavo je do 7. dec.

Olimpijsko plamenico bodo pripeljali v Los Angeles iz Grčije s posebnim reakcijskim letalom. Od Los Angelesa jo bo v štafeti preneslo 600 gojencev nižjih šol do Squaw Valleya. Zadnji član štafete jo bo izročil ameriški olimpijski prvakinji Mead Lawrence na vrhu hriba «Little Papoose». V častnem spremstvu osmih smučarjev bo nato Lawrencevа ponesla plamenico do drsališča kjer bo z njo neki drsalec prižgal olimpijski ogenj na glavnem stadionu.

Najboljši slovenski športniki v l. 1959

LJUBLJANA, 1. — Na osnovi vsakotedenskega ocenjevanja najboljših slovenskih športnikov, ki so ga izvajali listi Polet, Večer, Delo, Ljubljanski dnevnik in TT ter RTV Ljubljana, so v Ljubljani ob letošnjem dnevu republike podelili priznanja najboljšim slovenskim športnikom. V 52 kolih je bilo ocenjenih 178 vrhunskih domačih tekmovalcev, končni vrstni red najboljših za l. 1959 pa je bil naslednji:

1. STANKO LORGER (Kladivar) — atletika 320 točk,
2. IVO DANEU (Olimpija) — košarka 277,
3. JANEZ ZIROVNIK (ROG) — kolesarstvo 197,
4. JANEZ KOCMUR (Triglav) — plavanje 186,
5. MIRO CERAR (TVD Narodni dom) — vaje na orodju 127,
6. DRAGA STAMEJCIC (Olimpija) — atletika 126,
7. MARA REKAR (TVD Mojstrana) — smučanje 125,
8. ROMAN LESEK (Kladivar) — atletika 122,
9. SLAVICA ZUPANCIC (Triglav) — smučanje 117,
10. VLADO BRINOVEC (Triglav) — plavanje 113.

Prvim trem je uredništvo TT podelilo plakete «Branka Ziherla».

Nogometno prvenstvo diletantov

Ponziana izgubila vodstvo in prvi poraz Cremcaffeja

Poraz Muggesane v Romansu in nov neuspeh Libertasa

9. kolo nogometnega prvenstva diletantov je prineslo v skupini B marsikatero novost in spremembo. Predvsem Ponziana ni več sama v vodstvu, ker se ji je pridružil Turriaco in jo zaradi boljšega razmerja v golih celo prehitel.

Ponziana si je zapravila vodstvo s četrtim internim remijem, kar jo v nobenem primeru ne more opravičiti. Res je sicer, da je še edina neporažena enajstorica skupine, toda prelahko oddajanje točk na domačem igrišču vendarle dokazuje, da z njenim napadom nekaj ni v redu. Tokrat na primer ni mogel kljub mnogim priložnostim in precejšnji terenski premoči prebiti obrambe Saici in tekma se je končala brez golov.

Istočasno ko se je Ponziana potila po blatu, pa je Turriaco sredi Aquileije napolnjeval mrežo domačinov, ki so končno zapustili igrišče s štirimi goli na grbi. Očitno je, da je moštvo Turiraca v dobri formi in da se bo morala Ponziana še krepko truditi, če se bo hotela otresti njegove neprijetne družbe.

Se slabše kot Ponziani se je godilo drugemu tržaškemu predstavniku v skupini in sicer Cremcaffeju, ki je v Cervignanu doživel svoj prvi poraz. Končni rezultat je bil postavljen že v prvem polčasu, v drugem pa so zaradi grobih izpadov na igrišču morali intervenirati karabinjerji, toda tekma se je kljub temu v redu zaključila.

Miljski Fortitudo je imel v gosteh enajstorico iz Trivignana, vendar pa se je moral kljub premoči v obeh polčasih zadovoljiti z delitvijo točk. Edini gol za domače je bil dosežen iz 11-metrovke.

Od ostalih rezultatov je vredno omeniti še prvi zmagi Aiella in Cervignana.

Rezultati: *Ponziana - Saici 0:0, Turriaco - *Aquileia 4:0, *Fiumicello - Pieris 5:1, *Sangiorgina - Gradese 5:2, *Cervignano - Cremcaffè 2:1, *Fortitudo - Trivignano 1:1, *Aiello - Terzo 1:0.

LESTVICA

Turriaco	9	6	2	1	19	8	14
Ponziana	9	5	4	0	16	8	14
Fiumicello	9	5	2	2	22	10	12
Saici	9	4	3	2	17	9	11
Cremcaffè	9	3	5	1	11	6	11
Sangiorgina	9	4	3	2	18	9	11
Terzo	9	3	4	2	11	10	10
Trivignano	9	3	3	3	9	9	9
Aiello	9	1	5	3	9	12	7
Gradese	9	3	0	6	11	17	6
Cervignano	9	1	4	4	6	15	6
Aquileia	9	1	4	4	6	18	6
Fortitudo	9	0	6	3	10	20	6
Pieris	9	0	3	6	8	21	3

V C skupini je Pro Romans dokončno zapustil svoje zasledovalce in se jim odmaknil na težko doseglijivo razdaljo treh točk. Tak skok naprej si je pridobil z zasluženo zmago nad Muggesano, ki je bila vse doslej njegov najresnejši konkurent. Miljčani sploh niso mogli nuditi resnega odpora razigranim domačinom.

Od ostalih pretendentov za prvo mesto je bil uspešen samo Ronchi s domačo zmago nad tržaško Crdo, Mossa pa se je morala v Gradiški zadovoljiti z eno samo točko in pri vsem tem je morala biti še zadovoljna, da ni ostala sploh praznih rok.

Tržaški derbi med S. Giovannijem in Edero se je končal neodločeno in rezultat tudi odgovarja poteku igre, v kateri je S. Giovanni prevladoval v prvem Edera pa v drugem polčasu.

Libertasu se še vedno noče obrniti na boljše. Tokrat je spet izgubil na lastnem igrišču proti moštvu iz Krmina.

Rezultati: *Ronchi - Crda 1:0, *Juventina - Mariano 2:1, *Itala Mossa 2:2, *S. Giovanni Edera 1:1, Cormonese *Libertas 2:1, *P. Romans Mugggesana 4:1, Torriana *Amoco 3:0.

LESTVICA

Pro Romans	9	6	2	1	16	7	14
Mossa	9	4	3	2	14	11	11
Ronchi	9	5	1	3	10	8	11
Muggesana	9	3	5	1	10	10	11
Torriana	8	5	0	3	12	9	10
Crda	9	4	2	3	10	7	10
Edera	9	4	2	3	13	13	10
Itala	8	3	3	2	10	11	9
Mariano	9	4	1	4	16	10	9
Cormonese	9	2	3	4	10	13	7
S. Giovanni	9	2	2	5	12	18	6
Juventina	9	2	2	5	8	14	6
Amoco	9	2	1	6	8	16	5
Libertas	9	2	1	6	8	17	5

Start za «Tour 1960» 26. jun. v Lillu

PARIZ, 1. — Organizatorja dirke po Franciji, lista «L'Equipe» in «Le Parisien Libere», sta sporočila, da bo start za «Tour» 1960 v Lillu 26. junija, da bodo kolesarji še isto dopoldne dosegli Bruselj po kratki linijski etapi, kateri bo popoldne sledila individualna vožnja na kronometer. Ta etapa bo dolga 30 do 40 km s startom in ciljem v belgijskem glavnem mestu.

—«»—

○ BEOGRAD, 1. — V današnjih tekmah za jugoslovanski nogometni pokal so bili doseženi naslednji rezultati: Branik (Maribor) - Vojvodina 0:3, Radnički - Budućnost 1:1, Novi Sad - Radnički 2:0, Spartak - Rijeka 5:1, Napredak - Radnički (Krag.) 0:2, Željezničar (Sar.) - Proleter (Osijek) 1:0.

—«»—

○ LONDON, 1. — Kubanski boksar težke kat. Nino Valdes je premagal Britanca Briana Londona zaradi odstopa v 8. rundi.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Tre

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 2. t. m. ob 19.30 uri cinemascope barvni Metro film:
SEDMI GREH
(Il settimo peccato)

V petek zvečer v Loganu v državi Utah

Fullmer - «Spider» Webb za prvenstvo srednje kat.

Pred 15 meseci je Fullmer premagal Webba tesno po točkah

LOGAN (Utah), 1. — Po desetih zaporednih zmagah bo Gene Fullmer v petek zvečer v svojem rojstnem mestu Loganu, ki ima komaj 12.000 prebivalcev, branil svoj naslov svetovnega prvaka srednje kategorije po verziji NBA proti Ellsworthu «Spiderju» Webbu in Chicaga.

Oba boksarja sta se že pomerila med seboj pred približno 15 meseci, ko Fullmer še ni bil svetovni prvak. Takrat je Webb prevladoval skoraj do konca in šele v zadnji rundi si je Fullmer zagotovil tesno zmago po točkah.

Dvoboj v petek zvečer, ki ga organizira «Intermountain Boxing Club» bo na stadionu univerze države Utah, ki lahko sprejme 7100 gledalcev. Organizatorji upajo na inkaso 100.000 dolarjev, skoraj enako vsoto pa bo dal radijski in televizijski prenos dvoboja. Od čistega inkasa bo Fullmer dobil 40, Webb pa 20 odstotkov. To bo že drugi dvoboj za svetovno prvenstvo v državi Utah. Prvi je bil 24. jun. 1953 v Ogdenu za svetovno prvenstvo srednjetežke kat. med Archiem Moorejem in Joeyem Maximom.

Fullmer in Webb imata oba 28 let. Fullmer je osvojil svetovni naslov 2. jan. 1957 v Madison Square Gardenu z zmago nad Rayem «Sugarjem» Robinsonom. Toda že štiri mesece kasneje mu je Robinson naslov ponovno odvzel, 28. avg. 1959 je Fullmer v San Franciscu premagal v tehničnem K.O. v 14. rundi Carmena Basilia in si priboril svetovni naslov po verziji NBA. Doslej je imel Fullmer 54 dvobojev, od katerih jih je 50 odločil v svojo korist (štiri s K.O.), izgubil pa je štirikrat.

Webb je bil eden največjih univerzitetnih boksarjev. Kot diletant je zmagal v 71 dvobojih, povečini s K. O. Na olimpijskih igrah v Helsinkih ga je premagal Madžar Papp. Ko je l. 1953 prešel med profesionalce, je premagal s K.O. v 2. rundi Jimmyja Johnsona in 12 dni potem s K.O. še Dona Carpenterja. Po porazu proti Elbyju po točkah, je dosegel 20 zaporednih zmag in med njegovimi žrtvami so bili tudi Rory Calhoun (K.O.), Disk Tiger (p. t.), Joey Giardello in Terry Dwnes (K.O.). V zadnjem dvoboju s Fullmerjem je boksal odlično in je bil poražen samo za nekaj točk.

Za tokratni dvoboj je Fullmer favorit v razmerju 13:10.

KOLESARSTVO

Uvodne priprave moštva Ignis

MILAN, 1. — Na sedežu IGNIS v Comeriu so se danes sestali voditelji in tehnični direktor kolesarskega moštva Ignis, Proietti. Namen sestanka je bil v navezavi stikov in izmenjavi mnenj v zvezi z aktivnostjo moštva pod vodstvom Ercola Baldinija in Miguela Pobleta v prihodnji sezoni.

Sklenili so, da se bodo vsi člani moštva zbrali v Comeriu 7. decembra.

Kino na Goriškem

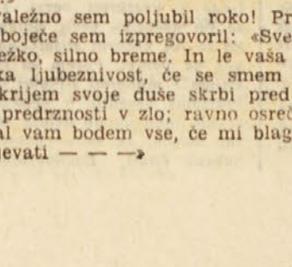

predvaja danes 2. t. m. z začetkom ob 18. uri Metro cinemascope barvni film:
Čaj in simpatija
(Té e simpatia)
Igrajo:
DEBORAH KERR
in JOHN KERR

IVAN TAVČAR

MRTVA SRCA

39.

POVEST

TRIINDVAJSETO POGLAVJE

PISMO
(Bogomir Lesovéj prijatelju Ivanu K.)

Umrlo je meni srce,
umrle so nade sladké,
umrla ljubezen goreča,
umrla življenja je sreča
S. Gregorčič

Močno se bodeš čudil, ko Ti dospe ta drobni list v roke. Svojim očem ne bodeš hotel verjeti, ali končno bodeš moral verjeti! Resnica je, tožna resnica je, nekdanji prijatelj. Tvoj je zapustil malo svojo domovino in sedaj se že razprostira vesoljno morje med njo in med njim! Če Ti pride v roko ta list, moral bode poprej prepluti neskončno vodno planjavo, ki se v sivi svoji večnosti širi med mlado Ameriko in med staro Evropo. Obupal sem nad življenjem v stari Evropi in pobegnil semkaj, hoteč pričeti novo življenje! Moje srce je kakor dolgočasno zimsko polje! Kamor seže oko, pokriva blestečega snega odeja mrtvo livado. Vse je mrtvo pod to odejo, kar je splomladi radostilo se pisanega življenja, in nikjer drugega nego enolična, dolgočasna, misli moreča belina! Nad njo pa se ziblje tu in tam črn vran, počasi, težko in trudno pluje s perutmi, kakor bi hotel sedaj in sedaj poginiti ter pasti navzdol v gomilo, v kateri spi vsa priroda smrtno spanje. Vidiš, tako snežno polje je sedaj srce moje! Nad njim pa se dviguje črni vran temnega obupa in se počasi, ali neprestano preletava tja in sem!

Sam s sabo nositi bolest! Ni mi mogoče. K Tebi, prijatelj dragi, hočem se zateči. Morda se mi olehča srca težko breme, če se Ti izpovem, kako je bilo!

Povestnica minulega življenja mojega Ti je vsaj nekoliko znana. Moj poslednji list, ki sem Ti ga pisal še z Višave, bil je kakor ozaljšana in olišpana ladja, v vsem ponosu in z mnogobrojnimi jadri zapuščajoč luko in noseč s sabo tolpo veselega ljudstva, katero se je vdalo brezmejnim nadam na srečno potovanje po hudobnem vodovju. Pisal sem Ti, kako nežne vezi so se osnovale med mano in grofico v Soteski, pisal sem Ti o rdečem cvetu, ki sedaj ne počiva več na srcu mojem, pisal o žarnih njenih pogledih, ki so mi vse obetali! Čul sem divne sirene sladko petje in s svojim revnim čolničem plul proti smrtonosni skalini, kjer se je moral na stotine koscev razdrobiti! Čul sem sirene sladko petje in zategadelj nisem opazil nevarnosti, zategadelj sem menil, da jadram po mirni svetli vršini, zategadelj sem menil, da se mi že iz dalje prikazujejo cvetoči bregovi, kjer bodem užival srečo, ki so jo bogovi ustvarili sami sebi! Ali sedaj je čolnič razbit in ta moj list je kakor ladja, ki se s polomljenimi jambori, raztrganimi jadri in brez krmila, stežka na površju se držeč, povrača k pobrežju! Tako je to naše življenje. Danes sonce, jutri deževje!

Nekaj dni po dvojnem ženitovanju na Nižavi (o katerem sem Ti tudi pisal) odpravil sem se proti Soteski. Mrzla burja je brila po logu, toda v meni je kipela kri in vroče mi je bilo, kakor bi me objemalo gorko poletje. Danes se mi je hotela razrešiti temna prihodnost, danes se je imela končati igra, pri kateri se je igralo za srečo mojo! Skrb in up sta me navdajala obenem; skrb, če sem se spominjal na imenitnost stare obitelji, in up, če sem si v spomin klical vedenje njeno. Ko je gosposki dvor ležal pred mano, tiho in ponosno, upala mi je skoraj srčnost, in že sem se hotel vrniti. «Gregor Lesovéj!» Te besede je šepetala tisti dan pred zrcalom in te besede so me tedaj v tistem trenutku zopet ojačile. Sama se je spominjala Gregorja Lesovéja, o katerem je vedela, da je z ljubečim srcem zahajal v Sotesko, z ljubečim srcem, s katerim sem tudi jaz prihajal pod to plemenitaško streho! Da jo ljubim, ni ji neznano, kakor ji ni bila neznana nesrečna ljubezen Gregorjeva! Ta misel mi je dala srčnosti, da sem vstopil pri visokem portalu in da sem iznova za trdno sklenil današnji dan izreči odločilno vprašanje. Vidiš, takšen bedak sem bil tisti dan!

Grofa Antona in kontese ni bilo doma. Doma sem torej dobil samo kneginjo. Ravno prav, mislil sem si, tej dobri, mehki in rahli duši povem vse in prepričan sem, da bode ginjena in da bode z mano točila solze in da bode potem zame govorila, ta vzorna, rahla in dobra dušica, ki je s svojim usmiljenjem objemala najmanjšega črviča v prahu! In z mano naj bi ne imela usmiljenja!

Ko sem pri nji vstopil, sedela je v stolu tik peči, zavita v starodavno obleko in v obilo čipk, da si le težko opazil dobrovoljni njen obrazek, ki ji je tičal globoko med ramama. Vsa srečna je bila, da sem prišel.

«Kako krasno, da me obiščete danes, cher Bogomir! Ljub gost se je oglasil v tej zimi in grof Anton in kontesa Lina sta mu hitela naproti! A jaz sem sama in zima mi sili v dušo. Kako krasno, da ste prišli. Nikamor mi ni pogledati! Povsod te puste megle! In mraz je tudi, silno mraz! Ali vas ne zebe, dragi moj?»

Sedel sem tik nje, poljubil ji vdano velo roko in ji pritrdil, da je res mraz in da me tudi zebe. To zadnje ni bila resnica! Govorila je o vremenu, o zimskem mrazu in o tem, kako bi življenje prijetno bilo, da ni te grde, nesrečne zime. Povpraševala je po mojem zdravju, hvalila, da se vidim čvrst, in časih je z vlažno svojo ročico pogladila lice moje. Bila je sama dobrotljivost in topla ljubezen ji je sijala iz pogleda. Vse to je množilo srčnost v meni! Vdano sem ji zrl v ljubeznivi obrazek. Že mi je silila odločilna beseda na jezik in že sem ji hotel govoriti o srčnih svojih upih, a zopet mi je zamrla ta beseda, ko je kneginja v teku govorice po stari svoji navadi naglaševala, da se je porodila v stari obitelji Palffyjevi in da ji je bil soprog knez Teanski!

«Pri sveti Devici in Materi božji,» vprašala je rahločutno «vam, gospod Bogomir, morajo pač tudi prav počasi teči dneva trenutki, ko ste tako sami na Višavi?»

«Pač mi je dolgčas tu in tam, svetlost,» odgovorim in kri mi zahiti k srcu, «z delom in branjem kratim si čas. Poprej pa sem lazil po zelenih logih in užival krasoto prirode!»

«Po logih zelenih! O sveta Trojica, kdaj jih že nisem gledala! In morda jih videla več ne bom!»

Na skrivnem si je obrisala solzo iz očesa.

«A čemu se ne ženite, ubožec moj?» vpraša po kratkem premolku. «Vedno vendar ne morete tako živeti kakor puščavnik! Ali dandanes ni več mladih deklet, ki bi se možiti hotela, hi, hi!»

Bila je zopet radostna, in meni se je zdelo, da me nekako pomenljivo opazuje s svojimi pogledi. Zardel sem kakor srednješolska deklica. Sedaj je napočil trenutek, da sem skoraj moral govoriti!

«Mladih žensk je na izbiranje, svetlost!» odgovoril sem srčno, «ali z ženitvijo se stori usoden korak, in človek ne ve, kaj bode potem prinašala prihodnost! To je ravno, to je ravno!»

«Kdo bode tako boječ, cher Bogomir!» — pri tem se je svetlost tako milobno smejala — «kdo bode tako boječ! Kakor čujem, imate imetja obilo, da bi lahko preživili sebe in obitelj. Pravilo se mi je, da je Višava lepa posest in da vas prišteva najimovitijšim našim sosedom!»

«Res je, svetlost,» odgovorim ponižno, «nebesa so mi pomnožila posvetno imetje!»

«No, vidite» — z roko je posegla po moji roki in mi jo gladila kakor otroku — «no, vidite, čemu se torej ne ženite?»

Zamišljeno je dostavila: «To vam je bil Gregor Lesovéj, praded vaš, drugačne vrste junak, hi, hi! Oj, ti časi, oj, ti časi!»

Hvaležno sem poljubil roko! Prišel je bil torej trenutek! Tiho, boječe sem izpregovoril: «Svetlost, že dolgo mi leži na srcu težko, silno breme. In le vaša izborna prijaznost in materinska ljubeznivost, če se smem tako izraziti, osrčuje me, da odkrijem svoje duše skrbi pred vami, svetlost! Ne štejte mi te predrznosti v zlo; ravno osrečili, pregreli ste mi srce in povedal vam bodem vse, če mi blagovoljno dovolite, da smem nadaljevati — — —»

(Nadaljevanje sledi)